

EL SANTO EVANGELIO SEGUN SAN MARCOS

¹ Liwriiñi takuqui Jesucristo Yooz Majch pun-tuquiztan jalla tužuča. Jesucristučha Yooz Majchqui.

JUAN BAUTISTAZ PUNTU

² Tuqui timpuqui tsjii Yooz cuntiquiztan chiiñi profeta želatča, Isaías cjita. Nii profetaqui cji-rchiča tii takunaca:

“Nonžna. Yoozqui Jesucristuž tuqui tsjii žoñi cuchanžcaquiča, tjappacha tjaczna.

³ Jaziqui ch'ekti yokquin nii žoñž joraqui altu tawkžtan paljayaquiča, tuž cjican: “Tsjii chawc jiliriqui tjonaquiča. Jaknužt jicz zuma tjacznačhaja, jalla nižta ančuca kuznaca zuma tjaczna. Ančuca kamañanacaqui zuma lijitumapanž cjee’ ”.

Nuž cji-rchiča Isaías cjita žoñiqui.

⁴ Jalla nižtapan Juan Bautistaqui ch'ekti yokquin parizizquičiča. Nižaza žoñinaca bautissiča. Nižaza paljayčiča, tuž cjican:

—Kuznacaž campiya, ujnaca pertunta cjisjapa. Nekztan ančhuc bautisasača.

⁵ Tama žoñinaca Juanžquin ojkčiča, Judea cjita yokquiztan, nižaza Jerusalén cjita wajtquiztan. Jakzilta žoñit persun ujnacquiztan “ujchizpanča” cjican kuzquiz zint'ichaja, jalla niiqui bautistatača Jordán cjita puj kjazquiz.

⁶ Juanž zquitiqui camello chomquiztan watstatača. Nižaza Juanqui zkiz tsjaychiztača.

Niž čhjeriqui tižtatača: langosto cjita kolta animalanaca, nižaza misq'ui. Jalla nii lujlñitača. ⁷Juanqui ojklaycan žoñinaczquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Tsjiiqui wejt wirquin tjonča. Jalla niiča wejtquiztan tsjan juc'anti poderchizqui. Niižquiz atintisjapa anal waquisučha, niiž čhjata jeržcu chjojkinimi. Inakaztča wejrqui. ⁸Kjaztangkal bautisučha. Nii tjonñi jilirizti Espíritu Santužtan bautisaquiča.

JESUSAQUI BAUTISTATACHA

⁹Nekztanaqui Jesusaqui Nazaret cjita wajtquiztan ojkiča. Nazaaret watjaqui Galilea cjita provinciuintača. Jesusaqui Juanžquin ojkiča, Jordán cjita pujquin. Nekz Juanqui Jesusa bautisiča. ¹⁰Jesusaqui kjazquiztan ulancan arajpacha cjetzi cherchiča, nii orapacha. Yooz Espíritu Santo palomažtakaz chjijwžquiñi cherziča. Niiž juntuñpacha irantižquichiča. ¹¹Nekztan arajpachquiztan tsjii jora paljayžquiñi nonziča, tuž cjican:

—Amča wejt k'ayi Maatimqui. Amiž cjen anča cuntintučha wejrtqui.

JESUSIZTAN DIABLUZTAN

¹²Nekztanaqui Espíritu Santuqui ch'ekti yokquin Jesusa ojklayskatchiča. ¹³Jalla nicjuž pusi tunc tjuñi kamchiča Jesusaqui. Nekziqui q'uit animalanaca zakaz želatča. Jaziqui Satanás cjita diabluqui Jesusižquiz tjonziča; ujquiz tjojtskatz pecatča. Pusi tunc tjuñi ujquiz tjojtskatz yanznatča. Nekztan

Yooz anjilanacaqui tjontjonžquĩñitačha Jesusa atintizjapa.

JESUSAQUI TJAAJINCHICHA

¹⁴ Wiruñaquĩ Juanquĩ carsilquĩz chawjctatačha. Nekztan Jesusaquĩ Galilea cjita yokquin ojkchičha. Nii yokquin Yooz liwriĩñĩ taku paljaychičha, jaknužt žoñinaca Yooz wajtchiz žoñĩ cjissaja, nii. ¹⁵ Tuž cjican, paljaychičha:

—Tii timpumiž otčha. Anzpacha žoñinacaquĩ Yooz wajtchiz žoñĩ cjesačha. Kuznaca campiya, “ujchizpančha”, cjican. Nekztan tii liwriĩñĩ takuž tjapa kuztan catoka. Tii takuž criya.

CH'IZ TANÑI ŽOÑI KJAWZTA

¹⁶ Tsjii pajk kota želatčha, Galilea cjita. Jesusaquĩ kot ataran ojklaycan pucultan jilazullca cherchičha; Simón, nižaza Andrés cjitatačha. Ninacatačha ch'iz tanñinacaquĩ. Nii ora ch'iz tanz kjazquĩz tjojtznatčha. ¹⁷ Nekztan Jesusaquĩ ninacžquĩz cjichičha, tuž cjican:

—Ančhucquĩ, wejttan chicaž ojklayñiž cjee. Anziquĩ ch'iz tanz langzzizza. Pero wejrquĩ ančhucaquĩz yekja langzquin utznačha, Yooztajapa žoñinaca kjawzquĩ, nii.

¹⁸ Nekztanaquĩ nii orapacha ninacaquĩ ch'iz tanz eccu, Jesusižtan chica ojklayñi cjissičha.

¹⁹ Jesusaquĩ tsjii koloculla nawjcjapa ojkžcu, tsjii pucultan žoñinaca cherchizakazza; Jacobo, nižaza Juan cjitatačha. Ninacž ejpquĩ Zebedeo cjitatačha. Nii pucultan žoñinaca warcuquĩz želatčha, ch'iz tanz azquichcan. ²⁰ Jaziquĩ Jesusaquĩ ninaca kjawzičha, nižtan chica ojklayñi

cjisjapa. Ninacž ejp warcuquiz želatča, piyunanacžtan. Pero Jacobžtan Juanžtan ejp ecchiča, Jesusižtan ojklajzjapa.

ZAJRAZ TANTA ZOŃI

²¹ Nekztanaqui jeejz tjuñi Capernaum cjita watja luzziča Jesusižtan ninacžtan. Nekziqui judío žoñinacž ajcz kjuyquiz luzziča. Nekztan Jesusaqui tjaajinchiča. ²² Chawc jiliri irata tjaajnatča, zuma zizni. Judiuž lii tjaajiñinacažtakaz ana nuž tjaajnatča. Jesusiž tjaajintiquiztan žoñinacaqui ispantichiča:

—¡Ancha cuzala! —cjican.

²³ Nii ajcz kjuyquizpacha tsjii zajraž tanta žoñi želatča. Nii žoñiqui kjawchiča, tuž cjican:

²⁴ —Jesusa, Nazaret wajtchiz žoñimla. ¿Kjažtiquiztan am wejtnacaquiz mitizi? Wejrnaca aki tjonchamžlani. Jaziqui am pajuča. Zuma Yooz Žoñimla. —Nuž cjican, kjawchiča.

²⁵ Nekztan Jesusaqui zajrižquiz ujziča, tuž cjican:

—¡Ch'uj žela! Tii žoñžquiztan ulna.

²⁶ Nekztan zajraqi nii tanta žoñi chekjinskatžcu, nižaza altu tawkžtan kjawžcu, ulanchiča. ²⁷ Nižta cheržcu, žoñinacaqui ancha tsucchiča. Ninacpora parlassiča, tuž cjican:

—¿Chjulut nižta teejo? Tsjemataž tjaajinla. Walja azziz tawkchizla. Tii žoñiqui zajramiž mantila. Nižaza zajrami tiiž taku cazla. —Nuž ispantichi parlassiča.

²⁸ Oralla Jesusiž paataqui mazmaztatača tjapa nii yokaran.

SIMON PEDRUZ AJMUZ MAA

29 Nekztanaqui ajcz kjuyquiztan ulanžcu, Jesusaqui Simón, nižaza Andrés, jalla ninacž kjuyquiz luzziča, Jacobžtan Juanžtan, nuž. 30 Simónž ajmuz maaqui ajpsquiz ch'ujlñi conchiz laaquichi želatča. Tjapa curpu walja kjakatča. Jaziqui Jesusižquiz mazziča. 31 Jesusaqui macjatžcu, naaža kjara tanžcu, tsijtskatchičha. Nekztanaqui naaža kjakñi cona zarakchiča. Nekztan naa žonqui ninaca atintichinča.

ANCHA ZOÑINACA CHJETINTA

32 Nekztanaqui nii zez tjuñiž kattan Jesusižquiz tjapa laaquichi žoñinacami, nižaza zajraž tanta žoñinacami zjijtatača. 33 Nižaza Jesusaž alujta kjuy zanaran tjapa nii wajtchiz žoñinacaqui ajcziča. 34 Nekztanaqui Jesusaqui tjapaman laa žoñi čjetinchiča. Žoñinacžquiztan muzpa zajranaca čjatkatchičha. Zajranacaqui Jesusa pajchiča; pero Jesusaqui ana chiikatchičha.

YOOZ TAKU PARLITA

35 Jakawenz tažuqui ima kjanžcan Jesusaqui žaaziča, iya zumchi zumchi cjican. Wajtquiztan ulanžcu, ana žoñž žejlz yokquin ojkchiča, Yooz Ejpžtan parli. 36 Wiruñaquei Simonaqui niž mazinacžtan Jesusa kjuri ojkchiča. 37 Jesusižquiz zalžcu cjichiča:

—Tjapa žoñinacaqui am pewc pewcža.

38 Nekztan Jesusaqui cjichiča, tuž cjican:

—Nacjuñž ojkla, visin watjanacquin. Nicju zakaz Yooz taku paljayzquiztanča wejrqui. Jalla nijapa tii muntuquiz tjonchinča.

39 Nekztanaqui Galilea yokaran ojklaychiča, ajcz kjuyanacquin Yooz taku paljaycan, nižaza zajranaca chjatkatcan.

MOJKCHI JANICHIZ ZOŇI

40 Tsjii mojkchi janchichiz zoŇi želatča. Niiqui Jesusižquiz tjonchiča. Quillžcu, rocchiča, tuž cjican:

—Wejr čhjetinzim pecčhaj niiqui, wejr čhjetinzim atča amqui.

41 Nekztan Jesusaqui nii zoŇi okžcu, nižquiz lanziča, tuž cjican:

—Wejr am čhjetnasachiya. Jaziqui čhjetintam cjissa.

42 Jalla nuž chiitiquiztanaqui nii orapacha nii zoŇiqui žejtchi cjissiča, mojkchi janchi laa cjitiquiztan. ⁴³⁻⁴⁴ Nekztanaqui Jesusaqui nii zoŇžquiz iwjt'ichiča, tuž cjican:

—Jaziqui tii čhjul am chiichijay! Anača jeczquizimi chiichiizqui. Timpluquin oka amqui. Nekztan timplu jiliržquin persuna tjeežca. Nižaza čhjetintiquiztan Moisés mantitacama paa. Jaknužt Moisesqui ofrenda uchajo mantičhaja, jalla nuž ofrenda uchaquiča. Jalla nižtiquiztan zoŇinaca am žejtchi zizaquiča. Jazic oka amqui. —Nuž mantichiča Jesusaqui.

45 Nekztan nii žejtchi zoŇiqui tjapa kjutŇi ojklaychiča, nii žejtta quintu parlican. Tjapa zoŇinaczquin nii quint'ichiča. Jalla nekztanaqui tjapa zoŇinacaqui Jesusižtan zalz pecatča. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui anaž jakzi wajtquizimi luzi

atchičha, žoñiž zizan. Ana žoñž žejlz yokuñ ojklay-chičha. Nižtami tjapa kjuttan žoñinacaqui nižžquin tjonñitača.

2

ZUCH ZOÑI CHJETINTA

¹⁻² Tsjii kjaž majquiztan Jesusaqui Capernaum wajta quejpcičha, persun kjuyquiz. Nii zizcuqui, tama žoñinacaqui ajcziča, kjuya chjijpscama. Nižaza anatača campo kjuy zanaran. Nekztan ajczi žoñinacžquiz Jesusaqui Yooz taku tjaa-jinchiča. ³ Nuž tjaañnan, pakpaltan žoñinaca tjonchiča, tsjii zuch žoñi kuzi. ⁴ Muzpa žoñi ajcziž cjen, Jesusižquin ana macjati atchiča. Nekztanaqui tsewctan kjuya pjetžcu, pjetquiztan zuch žoñi kjuyłchuc chjijunžquichiča, nižž tjažz zquitquiziqui. ⁵ Ninacaqui Jesucristužžquin tjapa kuztan tjonchiča. Nii nayžcu, Jesusaqui zuch žoñžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Jilala. Jaziqui am ujnaca pertuntača.

⁶⁻⁷ Kjuyquiz julzi yekjap žoñinaca želatča, judiuž lii tjaañi žoñinaca. Ninacaqui kuzquiz pinsatča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan tiiqui nižta chiijo? Anawali-panča tiž takuqui. ¿Ject ujnaca pertunasajo? Yoozpanikazla ujnaca pertunñiqui. —Jalla nuž pinsičičha lii tjaañi žoñinacaqui.

⁸ Jesusaqui persun kuzquiz ninacž pinsita zizziča. Nekztan ninacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan ančuca kuz nižta pinsejo?

⁹ ¿Jakzilta takut pjasila chiiz cjesajo? Tii zuch

žoňžquiz chiižinsjo, “Am ujnacami pertunta”, ¿cjis pjasila cjesaya? už “Tsijsna. Am tjajz zquiti aptižcu oka”, ¿nuž chiiž pjasila cjesaj?
¹⁰ Tsewctan cuchanžquita Yooz Zoňtča wejrqui. Tii muntuquiz jiliritča, ujnaca pertunzjapami. Jalla nii zizjapa, ančhucqui tiiž chera.

Nekztanaqui zuch žoňžquiz cjichiča:

¹¹ —Amquiz cjiwča, tsijsna. Am tjajz zquiti-naca aptaza. Oka am kjuya. —Nuž cjican chichiča Jesusaqui.

¹² Nekztanaqui nii zuch žoňiqui tsijsiča. Tjajz zquiti aptichiča. Liwj tjappachaž cheran, ulanchiča. Jalla nižta cheržcu tjapa žoňinacaqui walja ispantichi quirchiča, tuž cjican:

—Tižta wira ana cheriňča.

Nekztanaqui Yoozquin honora waytichiča.

LEVI CJITA ZOŇI

¹³ Nekztanaqui Jesusaqui wajtquiztan ulanžcu, pajk kot ataran wilta ojklayatča. Nuž ojklayan, žoňinacaqui nižquin macjatžquichiča. Nekztan Jesusaqui ninacžquiz tjaajinchiča. ¹⁴ Wiruňaqui nawjcjapa ojkchiča. Jiczquiz ojkcan, Leví cjita žoňi cherchiča, aduanž kjuyquiz julznan. Levíž ejpqui Alfeo cjitatača. Jesusaqui nižquiz paljay-chiča, tuž cjican:

—Wejttan chica ojklayňim cjequiča.

Nekztan tsijscu, Jesusižtan ojkchiča Leviqui.

¹⁵ Nižaza Levíž kjuya luli ojkchiča. Nicju Jesusižtan niž tjaajintanacžtan nuž lulan, aduanerunacžtan nižaza ujchiz žoňinacžtan nekzizakaz lulatča. Muzpa žoňinacaqui Jesusižquin apzitača. ¹⁶ Tsjii kjažt judiuž

lii tjaajiñi zoñinaca zakaz želatča, fariseož partinacami. Jaziqui Jesusižtan anazum zoñinacžtan juntu lulan, naychiča. Nekžtan pewcziča niž tjaajinta zoñinacžquiz, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan tii Jesusa aduanerunacžtan nižaza ujchiz zoñinacžtan lujljo?

¹⁷ Ninacž chiita nonžcu, Jesusaqui kjaaziča, tuž cjican:

—Zuma žejtchinacaqui anaž kullñi pecasača. Laa zoñinacž kullñic pecča. Wejrqui “Zumal kamuča” cjiñi zoñinacžquiziqui ana kjawzñi tjonchinča. Antiz “ujchizpanča” cjiñi zoñinacžquiz kjawzñi tjonchinča.

AYUNAS PUNTU

¹⁸ Juanž tjaajintanacžtan fariseož parti zoñinacžtan, jalla ninacaqui ayunasñipantača. Jaziqui zoñinacaqui Jesusižquiz pewczñi tjonchiča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan Juanž tjaajintanacžtan nižaza fariseož tjaajintanacžtan ayunasñejo? Amiž tjaajintanacžti ana ayunasñipanla.

¹⁹ Nekžtan Jesusaqui ninacžquiz tuž cjichiča:

—Zalz pijstiquiz impittaž cjenaqui, ¿kjažt ayunasasajo? Zalsñi zoñžtan pijstaž paača. Zalsñi zoñi želanpacha, anaž ayunasasača. ²⁰ Tii jarquin nii zalsñi zoñiž kjantaž cjequiča. Nekžtanž ayunasasača.

²¹ Jesusaqui tii takuzakaz chiichiča:

—Anaž jakziltami zijzi zquitquiziqui ew rimintižtan rimintasača. Nižta rimintasaž niiqui,

zijzi zquti juc'anti wjajrskatasaćha. Ewqui zijziqiztan jaljznasaća. Nekztan juc'antiž tsjelanznasaća. ²² Nižaza anaž jakziltami zijzi zkiz luusquiz ew vino alznasaća. Nižta alznasaž niiqui, zkiz luus wjajrskatasaćha ew vinuqui. Nekztanaqui zkiz luusmi vinumi pizcpacha per-tisnasaća. Ew vinuqui ew zkiz luusquizpanž alznasaća. —Nuž cjichića Jesusaqui.

JEEJZ TJUŃI QUINTU

²³ Nekztanaqui tsjii jeejz tjuŃi Jesusaqui tirić zkal taypiran okatća tjaajintanacžtan. Zkal taypiran ojkan tjaajinta žoŃinacaqui tirić oza kja-jpchića. ²⁴ Nii cheržcu, yekjap fariseonacaqui Jesusižquiz paljaychića, tuž cjican:

—Cherzna. ¿Kjažtiquiztan nižta paajo? Jeejz tjuŃquiziqui nižta anapanća paazqui. Ućhum lii quintrala, ¿ana jaa?

²⁵ Nekztan Jesusaqui kjaazića, tuž cjican:

—Anćhucqui Yooz taku liichinćhucća, ¿ana jaa? Cjijrta Yooz takuqui tuž cjića: ućhum tuquita atchi ejp, David cjitaqui, niž mazinacžtan ćhjeri eescatchića. Ana ćhjul ćhjerchiz cjen, ²⁶ Yooz timpluquiz luzzića. Nii ora timplu chawc jilirića Abiatar cjitaqui. Timpluquin Yooz yu-jcquiz nonžta t'antanaca želatća. Jalla nii t'anta aptižcu, lujlchića David cjitaqui. Nižaza niž mazinacžquiz tojunchića. Anapantaća per-mitta nii t'anta lujlžqui ina žoŃžlaqui. Nižta lujlžcuqui lii quintrala niiqui. Timplu jiliri-nacažtapankaz nii t'anta lulaj cjitaqui.

²⁷ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz chiižinchizakazza:

—Zoñž laycu jeejz tjuñiqui uchtatača. Nii jeejz tjuñquiztanaqui zoñiča juc'ant chekanaqui. ²⁸ Wejrqui tsewctan cuchanzquita Yooz Zoñtča. Jeejz tjuñquizimi čhjulu paaz cjenami weril man-tasača. —Nuž cjichiča Jesusaqui.

3

KJARA KJOŇCHI ZOŇI

¹ Nekztanaqui Jesusaqui wilta tsjii judionacž ajcz kjuyquiz luzziča. Nekz tsjii kjara kjoñchi zoñi želatča. ² Ujchiz jwesjapa quintri zoñinacaqui Jesusa awayt'atča, jeejz tjuñquiz čhjetnaquiya, už anaž čhjetnasaj.

³ Nekztanaqui Jesusaqui kjara kjoñchi zoñžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Tsijsna. Tii taypiquin cjisna.

⁴ Nekztan parti zoñinacžquiz paljaychizakazza, tuž cjican:

—¿Jeejz tjuñquiziqui učhum liiqui kjažt cjeejo? ¿Žoñžquiz zuma paasaya uz žoñžquiz ana zuma paasaja; žoñž wira liwriyasaya uz žoñž wira tic-skatasaja? —Nuž pewcziča Jesusaqui.

Ninacazti ch'ujukaz želatča. ⁵ Nekztan Jesusaqui niž muytata žejlñi zoñinacž kjutñi chercherziča. Ninacžjapa žawjchiča; nižaza ninacž chojrú kuzziz cjen, llaquitatača. Nekztan laa žoñžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Am kjara chjinzna.

Nuž kjara chjinžcu, žejtchi quirchiča.

⁶ Nekztanaqui fariseo zoñinacaqui ulanchiča. Ulanžcu Herodes partinacžtan Jesusiž quintra parličiča:

—¿Jaknužt Jesusa conas? —cjican.

JESUSAQUI TJAAJINCHICHA

⁷ Nekztanaqui Jesusaqui niiz tjaajintanacžtan ojklaychiča pajk kot ata. Muzpa tama žoñinacaqui apziča. ⁸ Tjapa kjuttan yokquiztan tjonchiča, Galilea yokquiztan, Judea yokquiztan, Jerusalén wajtquiztan, Idumea yokquiztan, Jordán pujž najwctan yokquiztan, Tiro Sidón wajtanac kjuttan, tjapa tii yokanacquiztan Jesusižquin tjonchiča, niiz ancha wali paatanaca cheri. ⁹ Nekztanaqui Jesusaqui niiz tjaajintanacžquiz chiižinchiča:

—Wejtta warcuž tjaczina, tii tama žoñinaca ana wejtquiz ts'acjasajo.

¹⁰ Muzpa žoñinacaž čhjetintaž cjen, tjapa laa žoñinacaqui Jesusižquin tjonchiča. Niizquiz lanzjapa, ancha ts'acjassiča.

¹¹ Nižaza čhjulorami zajranacaqui nii cherčhaja, niiz yujcquiz quillziča. Kjawcan, chiichiča:

—Yooz Matimča amqui, —cjican.

¹² Jalla nekztanaqui Jesusac ninacžquiz walja iwjt'ichiča, tuž cjican:

—Wejtquiztanac anača ančhucqui chiizqui, “Yooz Maatimča”, cjican.

TUNCAPAN APOSTOLONACA ILLZTA

¹³ Nekztanaqui Jesusaqui tsjii curullquin yawchiča. Niiz kuz pecta žoñinaca illžcu ninaca kjawziča. Nekztan niizquin macjatchiča illzta žoñinacaqui. ¹⁴ Tuncapan žoñi utchiča niiztan kamajo, nižaza Yooz taku parlajo. ¹⁵ Ninacžquiz poderchiz cjiskatchiča, Yooz aztan laa žoñinaca čhjetnajo, nižaza zajrami chjatkatajo. ¹⁶ Nii

illzta žoñinacaqui tinacatača; Simonatača; niiqui Pedro cjitazakaztača. ¹⁷ Jacobotača; Zebedeož majhtača niiqui. Juantača; Jacobož lajkača niiqui. Jacobžtan Juanžtan altu jorchiz cjen Boanerges cjitazakaztača. ¹⁸ Andrestača. Felipitača. Bartolomitača. Mateotača. Tomastača. Yekja Jacobotača; Alfeož majhtača niiqui. Tadeotača. Yekja Simonatača; tsjii politicutača niiqui, cananiž partitača. ¹⁹ Judas Iscariotitača; Jesusiž quintra tarazunchičha niiqui. Jalla nužuča Jesusiž illzta žoñinacaqui.

JESUSIŽ QUINTRA CHIICHICHA

Nekztanaqui Jesusaqui kjuyquin ojkchiča niíž illzta tjaajintanacžtan. ²⁰ Nekziqui muzpa žoñinacaqui ajcsizakaztača. Jesusaqui niíž tjaajintanacžtanaqui ana čhjeri luli atchiča, žoñinacaž muzpa ajcziž cjen. ²¹ Nekztanac yekjap žoñinacaqui cjichiča:

—Lucurataž niiqui, —cjican.

Jaziqui žoñiž lucurata cjiñiž cjen Jesusiž parintinacaqui tjonchiča Jesusa chjichi.

²² Nižaza Jerusalenquiztan judiuž lii tjaajiñinacaqui tjonchiča, tuž cjican:

—Jesusaqui Beelzebú cjita zajraž tantača. Nii zajriž jilirž aztan yekja zajranaca chjatkatniča tiiqui. —Nuž cjichiča.

Beelzebú cjitaqui zajriž jiliritača.

²³ Nekztanaqui nižta chiiñi žoñi kjawžcuqui, Jesusaqui paljaychiča, tuž cjican:

—¿Jaknužt Satanás cjita zajraqui persunpacha chjatkatasajo? ²⁴ Tsjii wajtchiz žoñinacaqui pizcquiz t'aknsasaž niiqui, tsjiimi tsjiimi quintrasasaž niiqui, nii wajtaqui tjatantaž cjequiča. ²⁵ Nižaza tsjii kjuychiz žoñinacaqui pizcquiz t'aknsasaž niiqui, tsjiimi tsjiimi quintrasasaž niiqui, nii kjuychiz žoñinaca wichansnasača. ²⁶ Satanasaqui persuna t'aknsasaž niiqui, ezasača. Niiž aziqui miransnasača. Anaž azziz cjesača.

²⁷ Jaziqui anaž jecmi tsjii azziz žoñž kjuyquiz-iqui luzi atasacha, ima azziz žoñi čhejlcanaqui. Anaž niiž kinakunacami jwesi atasacha. Čhejlzcu, nekztan kinakunaca jwesi luzasača.

²⁸ Čeka ultimu werara chiyuča, tjapa ujnacami tjapa anazum takunacami pertuntaž cjesača. ²⁹ Pero jakzilta žoñit Yooz Espirituž quintra čiičhaj niiqui, anaž pertunta cjesača. Nii žoñiqui wiñaya ujchiz cjequiča.

³⁰ Žoñiž “Zajraž tantamča amqui,” cjiñiž cjen, nuž paljayčiča Jesusaqui.

JESUSIZ MAATAN LAJKNACZTAN

³¹ Nekztanaqui Jesusiž maatan lajknacžtan tjončiča. Kjuj zanquiztan tsijtscu, Jesusa kjawskatchiča. ³² Kjuyltan žoñinacaqui Jesuižquiz muytata julzi želatča. Ninacaqui Jesusižquiz mazziča:

—Tekz am maa tjončinča am lajknacžtan. Am kjawža, —cjican.

³³ Nekztanaqui Jesusaqui kjaaziča:

—¿Ject wejt maajo, wejt jilanacajo?

³⁴ Nii muytata julzi žoñinacž kjutñi cheržcu, Jesusaqui cjichiča:

—Tinacača wejt maaqui, wejt jilanacaqui.
³⁵ Jakziltat Yooz mantitacama ojkčhaja, niiča wejt jilaqui, wejt cullaqui, wejt maaqui.

4

ZKALA CHJACZ QUINTU

¹ Wilta Jesusaqui kot atquiz tjaajinchiča. Nekztanac muzpa žoñinacaqui nižquiz macjatžquichiča. Jalla nekztan Jesusaqui walsiquiz luzziča kot kjutñi. Zoñinacazti kot atquiz žejlchiča. ² Nekztan nii walsiquiztan žoñinacžquiz muzpa tjaajinchiča, tuž cjican:

³—Nonžna ančhucqui. Tsji žoñiqui zkal čhjaqui tewcchiča. Nekztan zkal semilla wichcan wichcanka čhjacciča. ⁴ Nuž čhjacan, parti semillanacaqui jicz latuquiz tjojtsiča. Nekzi wežlanacaqui tjonchiča nii semilla luli. ⁵ Parti semillanacaqui maz yokaran tjojtsiča. Maz juntuñaqui ljawallatača yokaqui. Nekztan ratulla jeczicha nii čhjactaqui. ⁶ Pero sii kjakiqui nii čhjactaqui ujsiča. Ana kozi zep'i atžcu, ratulla kjoñchiča. ⁷ Parti semillanacaqui ch'ap yokaran tjojtsiča. Nekztan ch'apinacakaz pajkchi, nii čhjactaqui tjatanchiča. Ana pookchiča. ⁸ Parti semillanacazti zuma yokquiz tjojtsiča. Nekztan cuza jeczicha, pajkchiča, čhjerchiča. Jaziqui nii semillanacaqui quinsatunca sojtatunca, patac čhjerchiz zapa zkal ozquiz, nuž pookchiča.

⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui chiižinchiča:
 —Jakziltažlaja nonžni cjuñchiz niiqui, nonžla.

CHJACZ QUINTU INTINTISKATTA

¹⁰ Wiruñaquí Jesusa zinalla želan, niž tuncapan tjaajinta žoñinacžtan nekž žejlñinacžtan, ninacaquí Jesusa pecunchičha čhjacz quintu.

¹¹ Nekztanaquí Jesusaquí kjaazičha, tuž cjan:

—Ančhucaquí Yooz tjaajnaquíčha ančhuca kuzquí, niž mantita kamaña puntuquíztan zizjapa. Yekjap žoñinacžquizzti quintunacžtankaz nii puntuquíztan chiyučha, ana criichi kuzziz cjen. ¹² Jalla nižta chiyučha, chercanpacha ana zizajo, nonzcanpacha ana intintajo, ana kuz campiizkatajo, ujquíztan ana pertunta cjisjapa.

¹³ Nekztanaquí Jesusaquí tjaajinta žoñinacžquí pewczyčha, tuž cjan:

—¿Anačha tii zkala čhjacz quintu ziz, ančhucjo? ¿Jaknužt parti weriž chiita quintunaca zizasajo?

¹⁴ Ančhucaquí tjaajnučha. Zkala čhjacz quintuquí jalla tuž cjičha: Jakziltat Yooz taku paljayčhaja, jalla ničha nii zkala čhjaczni žoñiquí.

¹⁵ Tsji semillanacaquí jicz latuquí tjojtsičha. Čjulorat tsji žoñinacaquí Yooz taku nonžaja, oralla Satanasaquí tjončha, kuzquíztan nonžta taku kjañzjapa. Jalla nižtačha nii jicz latuquí yokažtakaz žoñinacaquí.

¹⁶ Nižaza tsji semillanacaquí maz yokaran tjojtsičha. Nii maz yokažtakaz žoñinacaquí Yooz taku nonžcu, orallaž catokčha. Pero tsji upacamakaz Yooz tawk jaru kamčha. ¹⁷ Ana koz zep'ichiz zkalažtakazza ninacaquí. Yooz taku catoktíquíztan yekjap žoñinacaquí quintrassa, ninaca čjaawjčha. Nižaza pruebanacac tjončha. Nekztan ratulla Yooz taku tjažza, quejpsa.

¹⁸ Nižaza tsji semillanacaquí ch'ap yokaran tjojtsičha. Nii ch'ap yokažtakaz žoñinacaquí Yooz

taku nonža. ¹⁹ Nekztanaqui čhjulquinami pinsiĉha. Wali jiru cjis pecĉha; čhjultakimiž pecĉha. Nekztan kuzqui turwaysa. Nižta kuzziz cjen, Yooz taku tjatanñiĉha. Ch'ap yokaran čhjacta semillanaca ch'apiž atipta, anaž pakji atĉha. Jalla nižtaž nii ch'ap yokažtakaz žoñinacaqui. Nužquiz nii žoñž kuzquiz Yooz takuqui anaž pookĉha.

²⁰ Tsji semillanacaqui zuma yokquiz tjojtsiĉha. Nii zuma yokažtakaz žoñinacaqui Yooz taku nonžcu, tjapa kuztan catokĉha. Nekztanaqui ninacž kuzquiz Yooz takuqui cusaž pookĉha. Nii zum yokquiz čhjactaqui cusaž čhjerĉha — quinsatunca, sojtatunca, patac čhjerchiz zapa zkal ozquiz. Jalla nižta Yooz takuqui pookĉha zuma žoñinacž kuzquiziqui.

MICHA TJEEZ QUINTU

Jesusaqui tsjižtan quint'ichiĉha, tuž cjan:

²¹ —Micha ana tjeeznasaĉha cajun kjuyltan nonzjapa, nižaza tjajz zquit koztan nonzjapa. ĆJalla nižta cjesajo? Anaž cjesaĉha. Micha tjeezqui iztacž juntuñ nonznasaĉha, zuma kajajo. ²² Chjulu čhjojztami wažtapanikaz cjequiĉha. Nižaza Yooz puntu ana ziztanacami kjanapacha ziztapanikaz cjequiĉha. ²³ Jakziltažlaj nonžni cjuñchiz niiqui, nonžla.

²⁴ Jesusaqui cjichizakazza:

—Weriž chiita taku zuma nonžnalla anĉhucqui. Jaknužt anĉhuc tjaaĉhaja, jalla nižtazakaz Yoozqui anĉhucacquiz tjaasaĉha; iya zakaz yapznasaĉha Yoozqui. ²⁵ Jakziltažlaj catokñi kuzziz niiqui, juc'anti zuma kuz tjaataž cjequiĉha, Yooz taku intintajo. Jakziltažlaj ana catokñi

kuzziz niiqui, juc'anti turwayskattaž cjequiča. Jalla nižtiquiztan Yooz takuqui anapan intintiñiz cjequiča. —Nuž tjaajinčiča Jesusaqui.

ZKAL QUINTU

²⁶ Nižaza Jesusaqui iya tjaajinčiča, tuž cjican:

—Yooz wajtchiz žoñinacaqui jalla tužuča. Tsji žoñiqui zkala čhjaccħa. ²⁷ Nekztan ween tjajča, majiñ žaaža. Jaknužt zkalaqui jeczaja, pajkčħaja, nii ana zizza žoñiqui. ²⁸ Zkal yokaqui juyžtokaz pookčħa. Primiruqui zkalaqui jeczä, nekztan pjajkjallčħa, nekztan ozziz cjissa, nekztan čħjerchizza. Nuž pookčħa. ²⁹ Nekztan zkala wejlziž cjen pajk cuchillžtan zkala ajza. Zkala ricujz timpuča.

MOSTAZA CJITA SEMILLA PUNTU

³⁰ Jesusaqui tsjii quintužtan tjaajinčiča.

—Yooz wajtchiz žoñinaca, žjalla nii puntu irata čħjulut cjesajo? Ančħucaquiz cjiwčħa, tii quintu irata cjesačħa, mostaz quintu. ³¹ Tsji semillaqui mostaza cjitačħa. Tjapa semillquiztan juc'ant zkoltallačħa. ³² Pero čħjacta mostaz semillaqui walja pakji pajkčħa, čħjul zkalkviztanami juc'anti. Pajk itzzizza. Layñi wežlanacami itzquiz julžcu, ziwžquiz jeejznasačħa. —Nuž tjaajinčiča Jesusaqui.

³³ Jalla nižta quintunacžtan žoñinacžquiz tjaajinčiča, quintu nonžñi otčañcama. ³⁴ Quintunacžtankaz tjaajinčiča. Nekztan niž persun tjaajinta žoñinacžquiz zapa quintumi intintiskatchičħa, parti žoñinacž ana želan.

*JESUSAQUI TJAMIMI KJAZ LJOJKIMI
MANTICHA*

³⁵ Tsjii nooj tjuñiž kattan, Jesusaqui niiz tjaajinta žoñinaczquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Tii kotž najwktuñtanž ojklay, —cjican.

³⁶ Nekztan parti žoñinaca eccu, Jesusaqui tsjii walsiquiz ojkchiča niiz tjaajintanacztan. Nižaza yekja walsanacaqui ninacztan chica ojkchiča.

³⁷ Nekztanaqui tsjii wali pjursanti tjami zalchiča. Jaziqui juc'anti tjamiž cjen walsiquiz ancha kjaz luzziča. Walsaqui jozipan kjaz chjijpsiča.

³⁸ Jesusaqui walsa kjuyltan tsjii azquiz tjajatča, wirquin. Tjaajinta žoñinacaqui Jesusa žiñziča, tuž cjican:

—¡Tjaajiñi Maestro! ¡Ticzmayala učumqui!
¿Anam llaquisya?

³⁹ Wajtzcuqui Jesusaqui tjami mantichiča, apaltajo. Kjaz ljojki mantichizakazza:

—¡Ch'uj žela! —cjican.

Nekztanac tjamimi nižaza kjaz ljojkinacami apaltichiča. ⁴⁰ Nekztan Jesusaqui ninaczquiz cjichiča:

—¿Kjažtiquiztan ancha tsucchinčhuctajo? ¿Ana wejtquiz kuzzizčhuckaya?

⁴¹ Tjaajinta žoñinacaqui ancha ispantichi cjis-siča. Ninacpora parlassiča, tuž cjican:

—¿Chjul žoñit teejo? Tiiž takucama tjamimi nižaza kjaz ljojkimi cazla.

5

ZAJRAZ TANTA ZOÑI

¹ Nekztanaqui kotž najwctuñtan irantichiča Gadara cjita yokquin. ²⁻³ Jesusaqui walsiquiztan ulantan, tsjii zajraž tanta žoñiqui campu santuquiztan tjonchiča. Campu santuquin kamñitača. Nižaza anaž jecmi nii zajraž tanta žoñi čeli atatča, jir carinžtanami. ⁴ Kjaž wilta kjojchami kjarami carinžtan čejlžinzpantača. Čejlžtiquiztan carinaqui kjoksñipankaztača; t'una kjolžñipankaztača. Anaž jecmi nii žoñž azquiziqui alcansatča, nii atipzjapaqui. ⁵ Ween majiñ campu santuran cururan ojklajñitača kjawcan. Maztan persun janchi chjojritsñitača. ⁶ Ažquiztan nii žoñiqui Jesusa cheržcu, zajžquichiča, Jesusiž yujcquiz quillzlaki. ⁷ Nekztan altu joržtan chiichiča, tuž cjican:

—Jesusa, Arajpach Yooz Maati, ¿kjažtiquiztan am wejtquiz mitisi? Am roct'uča, anaž wejr tjatnalla, anaž wejr sufriskatalla.

⁸ Tuquiqui Jesusaqui mantichiča, tuž cjican:

—Zajra, tii žoñžquiztan ulna.

Nuž mantiquiztan zajraqui chiichiča.

⁹ Nižaza Jesusaqui pewcziča:

—¿Čhjul tjuuchizamta? —cjican.

Nii zajraqui kjaaziča, tuž cjican:

—Tama cjitaž wejt tjuuqui. Tamača wejrnacqui.

¹⁰ Nekztan nii zajranacaqui Jesusižquiz ancha rocchiča, ana najwcuñ ojklayskatajo.

¹¹ Nekziqui tsjii lumquiz tama cuchinacaqui lulatča. ¹² Nižtaqui Jesusižquiz rocchiča, tuž cjican:

—Cuchinacžquin wejrnac cuchnalla. Cuchinacžquizkaz luzkatalla.

¹³ Nekztanac Jesusac cjichiča:

—Oka nižtaqui.

Ulanžcu zajranacami cuchinacžquiz luzziča. Tsjii pizc waranka cuchinaca želatča. Zajranacaž luztan cuchinacaqui ispantichiča. Kot kjutñi jira pariju chjujcuntichiča. Kjazquiz luzcu, ticziča.

¹⁴ Nekztanaqui nii cuhi itzñi žoñinacaqui tsucaña zajtchiča. Wajtquinami jochquinami cwint'ichiča cuhi kjazquiz katta quintu. Nekztan žoñinacaqui ojkchiča, nii paatanaca cherzñi.

¹⁵⁻¹⁶ Jesusižquin irantižcu, zajraž tanta žoñi žejtchi cherchiča. Julzi, zquitimi cujtzi, žejtchi, nižta cherchiča. Jalla nuž cheržcu nii žoñinacaqui ancha tsucchiča. Ispantichiča. Nekztan nii cherzñi žoñinacaqui yekja žoñinacžquiz mazziča. Jaknužt nii zajraž tanta žoñi watčhaja, jaknužt nii cuchinacami watčhaja, nii mazmazziča.

¹⁷ Nekztanaqui žoñinacaqui Jesusižquiz rocatča:

—Tii yokquiztan okalla amqui, —cjican.

¹⁸ Nekztan Jesusa walsiquiz luznan nii žejtchi žoñiqui Jesusižquiz rocatča:

—Amtanpan tira žejlz pecuča, —cjican.

¹⁹ Jesusaqui ana munchiča, tuž cjican:

—Am kjuya oka amqui, am jamillanacžquin. Ninacžquiz mazca, “Wejr okziča Yoozqui. Yooz čhjetintitča wejrqui”, cjican.

²⁰ Nekztanaqui Tunca Wajtanaca cjita yokaran ojklaychiča nii žejtchi žoñiqui. Nicjuñ jaknuž Jesusaqui nii čhjetinchizlaja, jalla

nii mazmazquichiča. Jalla nekztanaqui nii maztiquiztan tjapa žoñinacaqui tsucchiča.

JESUCRISTUCHA LAA ZOÑI CHJETINÑIQUI

²¹ Nekztanaqui Jesusaqui kot najwctuñtan quejpžquichiča walsiquiz. Kot ataran želan, nekziqui muzpa tama žoñinacaqui niiž muytata ajcziča. ²² Jalla nekztan tsjii Jairo cjita žoñiqui tjonchiča. Judionacž ajcz kjuy jiliritacha niiqui. Jesusa cheržcu niiž yujcquiz ezlaki quillziča. ²³ Nekztan Jesusižquiz ancha rocchiča, tuž cjican:

—Ticzmayaž wejt kolta uzqui. Tjonžcalla amqui. Wejt uzaquiz am persun kjaržtan lanžinalla, wejt uz žetajo, ana ticznajo.

²⁴ Nekztanac Jesusaqui niižtan chica nii žoñž kjuya ojkchiča. Okan tama žoñinacaqui Jesusiž wirquiz apziča, ts'acjascan tejwc tejwccwarascan. ²⁵ Žoñinacž taypiquiz tsjaa laa žon želatča. Tuncapan wata ljoc okiñtacha. ²⁶ Tsjii kjaž kullñi žoñinacžquin ojkchinča. Juc'anti sufriskatchiča ninacaqui. Nužquiz inapankaz tjappacha naaža cusasa castassinča. Naa žonqui juc'anti laa cjisnatča; ana wira žeti atatča. ²⁷⁻²⁸ Jesusiž paata quintunaca nonchinča. Nekztan Jesusiž wirquiztan macjatchinča. Tama žoñinacž taypiquiz želan, tuž cjican pinsichinča:

—Niiž zquitikaj lanžnučhaj niiqui, žetaka.

Nekztan niiž zquiti lanžinča. ²⁹ Lanžcu nii ora-pacha tsijsiča naaža ljoc ojkñiqui. Zejtchinča. Persun janchiqiz naychinča, nii laaquiztan žejtchi. ³⁰ Jesusaqui persun kuzquiz naychiča,

niiž aztan naa žon čhjetinchiča, nii. Nayžcu wir kjutñi cherziča. Nekztan pewcziča, tuž cjican:

—¿Ject wejt zquiti lanzejo?

³¹ Nekztanac niiž tjaajinta žoñinacaqui cjichiča:

—Cherzna. Tama žoñinaca ancha amquiz ts'acjassa. ¿Kjažtiquiztan am nuž pewczjo, “Ject wejr lanzejo?” cjicanajo.

³² Nekztan Jesusac žoñinacž kjutñi chercherziča, jectčhalaj nii lanzi, nii pajzjapa.

³³ Nekztan naa žonqui persun curpu žejtchi nayžcuqui, ekekscan cjarcatcan macjatchinča, Jesusiž yujcquiz quillzinča. Nekztan naaqui tjapa werara mazzinča. ³⁴ Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Cullacalla. Tjapa kuztan criichiž cjen, čhjetinta cjissamča. Jaziqui žejtchipanim cjequiča. Cuntintum okaquiča.

³⁵ Nekztanaqui Jesusiž naa žonaquiz chiyen, tsjii žoñinacaqui tjonchiča; Jairo cjita judio jilirž kjuyquiztan tjonchiča. Nii jiliržquiz cjichiča:

—Am uzqui ticzinča. Anam iya tii maestružquiz molistis waquiziča.

³⁶ Jesusazti nii žoñinacž chiita taku ana catokchiča. Nekztan nii jiliržquiz cjichiča:

—Ana am niic kuz turwayskata. Yoozquin tjapa kuztanpan cjeella.

³⁷ Nekztan Jesusaqui Pedružtan Santiagužtan Juanžtan (Santiaguž lajk) ninacakaz apskatchiča. Partinaca ana apskatchiča Jesusaqui. ³⁸ Nekztan judío jilirž kjuyquin irantižquichiča. Nekzi žoñinacaqui ancha kjawcanž kaatkalča. Nižta cherchiča

Jesusaqui. Ancha arnatĉha nii kaañi Źoñinacaqui.
³⁹ Kjuyquin luzcu, Jesusaqui cjichiĉha:

—ĴKjaŹtiquiztan ancha aranje, niŹaza kaajo?
 Taa uzqui anaĉha ticzin, tjajĉha.

⁴⁰ Nekztan nii Źejlñi Źoñinacaqui tjassiĉha, nii nonŹcu. Jesusazti zancuñ nii Źoñinaca ulanskatchiĉha. Nekztanaqui Jesusaqui maa ejpŹtan niŹ mazinacŹtan luzziĉha, jakziquin naa uz Źelatĉhaja, nicju.

⁴¹ Nekztan Jesusaqui naa uza kjara tanziĉha. NiŹaza altu tawkŹtan ĉiichiĉha:

—Talita cumi, —cjican.

Nii takuqui cjiĉha, “Usalli, Źaazna”.

⁴² Nekztanac nii orapacha naa uzqui Źaaziñĉha. Ojklayĉiñĉha. Tuncapan watchiztaĉha naa uzqui. Nekztanaqui nii Źoñinacaqui kuz kata tsucchiĉha. Ancha ispantichiĉha. ⁴³ Nekztan Jesusaqui zuma iwjt'ichiĉha, tuŹ cjican:

—Ana jecŹquizimi tii ĉhetinta quintu ĉii ĉiyaquiĉha.

NuŹ mantiŹcu, ninacŹquiz mantichizakazza, naa uzaquiz ĉhjeri tjaaajo, nii.

6

NAZARET CJITA WAJTQUIN OJKCHICHA

¹ Nekztanaqui Jesusaqui najwctan persun wajtquin ojkĉiĉha niŹ tjajjintanacŹtan. ² Jeejz tjuñquiziqui judionacŹ ajcs kjuyquiz tjajjinĉiĉha. Nii nonŹcuqui Źoñinacaqui ispantichiĉha, tuŹ cjican:

—ĴJakziquin zizzit tii Źoñi tii tjajjinznacaya? ĴJaknuŹ zizzit tii tjajjinznacaya? ĴJaknuŹ paachit tii milajrunacaya? ĴJaknuŹupan teejo? ³ Tiiqui

carpintirukazla, María majchĉha tiic, ¿ana jaa? Tiiž lajknacaqui Jacobo, José, Judas, Simón cji-taĉha. Ninacžtan tiiž cullaquinacžtan tii wajtquiz učumnacžtan kamĉha. —Nuž cjichiĉha.

Nekztanaqui nii wajtchiz žoñinacaqui Jesusiž quintra muzpa žawjziĉha. ⁴ Nekztan Jesusac chi-ichiĉha:

—Tjapa žoñinacaqui Yooziž uchta profetžquiz rispita. Pero persun wajtchiz žoñinacami persun parintinacami persun familianacami profetžquiz anaž rispitz pecñiĉha.

⁵ Nekziqui nii wajtquiz tsjii kjažultan žoñi ĉhjetinchiĉha, kjaržtan lanžcu. Ana iya milajru paayi atchiĉha. ⁶ Ana criiñiž cjen Jesusaqui cjichiĉha:

—¿Kjažtiquiztan tii žoñinacaqui ana criijo? ¿Kjažt cjisnaquejo?

Nekztanaqui nii wajtquiztan ulanžcu, visinunacž wajtquiztan wajta tjaajinñi ojklaychiĉha Jesusaqui.

TJAAJINTA ZOÑINACA CUCHANTA

⁷ Jesusaqui niiž tuncapan tjaajinta žoñinaca kjawžcu, pucultan pucultan cuchanchiĉha:

—Anĉhucqui Yooz aztan zajranaca ĉjatkataquiĉha, —cjican.

⁸ Jalla nekztanac mantichiĉha, tuž cjican:

—Anĉhucqui anaž ĉhjulumi ĉhjichaquiĉha jiczjapaqui, anaža žak quelzmi anaza ĉhjerimi anaza paazmi. Tsjii atskaz ĉhjichaquiĉha.

⁹ ĉhjata ĉjatzcuĉha okaquiĉha. Nižaza tsjii zquitillchizkaz okaquiĉha, ana pizc zquitichiz.

¹⁰ Anĉhucqui jakziquinž alujasaĉhaja, nekziž

kamaquiča, čhjulorat nii wajtquiztan ulnačhaja, niicama. ¹¹ Jakzilta watjat ančhuc ana cherez pecčhaja, nižaza ančuca takumi ana nonz pecčhaja, jalla nii wajtquiztan ulnaquiča. Nekztan nii yok pulpu ančuca kjojchquiztan tsajt tsajtsnaquiča, ninacž uj tjeezjapa. Ultim weraral cjiwčha, juyzu tjuñquiziqui Sodomo nižaza Gomorra cjita watjanacchiz žoñinacaqui castictaž cjequiča. Pero nii ana ančhuc pecñi žoñinacazti juc'anti castictaž cjequiča. —Nuž cjichiča Jesusaqui.

¹² Jalla nekztanaqui niiž tuncapan tjaajinta žoñinacaqui Yooz taku paljaji ulanchiča, tuž cji-can:

—Ančhucqui tjappacha kuz campiya. Ančuca uj paaznacaqui eca.

¹³ Nekztanaqui zmali zajranaca chjatkatchiča. Nižaza asiitižtan achquiz tjawkžcu, muzpa laanaca čhjetinchiča.

JUAN BAUTISTA CONTA

¹⁴ Tjapa kjutñi nii yokaran žoñinacaqui Jesusiž ancha wali paata milajrunaca zizziča. Herodes cjita nacionž chajwc jilirimi zizzizakaztača. Nii Jesusiž paata milajrunacž puntu nonžcuqui, Herodesaqui cjichiča:

—Juan Bautistala tiiqui. Ticziquiztan jacatatchižlani. Jalla nižtiquiztan walja milajrunaca paazjapa poderchizlani.

¹⁵ Yekjap žoñinacaqui cjichiča:

—Elías cjita profetila tiiqui.

Yekjapaqui cjichiča:

—Tuquitan Yooz taku parliñi profetažtakazla tiiqui.

16 Jesusiž quintu nonžcu Herodes cjita nacionž chawc jiliriqúi cjichiča:

—Juan Bautistala tiiqui. Wejrqui tiíž acha pootkatchinča. Anziqúi jacatatchila tiiqui. — Nuž cjichiča Herodesaqui.

17 Tuquiqui tužu watchiča. Herodiy cjita žonqúi Felipiž tjuntača. Felipitača Herodes jilaqúi. Nekztan Herodesaqui Felipiž tjunatan zalsiča. Nekztan Herodiy cjita tjunqúi Herodižquiz paljaychiča:

—Nii Juan tankata. Carsilquiz chawjczna. — Nuž cjichinča naaqui.

18 Tuquitan Juanqúi Herodes cjita jiliržquiz chiižinchiča, tuž cjican:

—Am persun jilž tjunatan zalsamča amqúi. Nuž ana waquisiča. Jaziqui liy quintram kamča amqúi.

19 Nekztanaqúi naa Herodiiqúi Juanž quintra ancha žawjchinča. Conkatzpan pecatča. Pero ana atchinča. 20 Juanqúi zuma kuzziztača, ana ujchiz žoñi. Nekztan Herodesaqui Juanžquiz eksiča. Nekztan Herodiyqúi ana conkati atchinča. Herodesaqui Juanž taku nonžcu, walja paysnakchiča. Jalla nuž cjenami Juanž taku juz-tazñipankaztača.

21 Wiruñaqúi niiž cumpliaños pijztiquiz Herodesaqui cusa čherinaca luli kjawziča. Wajt jilirinaca, sultatž jilirinaca, Galiliquiztan ricach žoñinaca, ninaca kjawziča. Nii tjuñquiz naa Herodiyqúi ancha kuz tjutzinča, Juan conkatzjapaqúi. 22 Nii nooj jakziquin čheri lujlčhaja, nicju Herodiyž turqui tsati luzzinča. Nekztanaqúi naa turaž ancha tsajtchinča. Nii

cheržcu, jutztazziča Herodižtan niž invitta žoñinacžtanaqui. Nekztan nii Herodes jiliriqui naa turaquiz paljaychiča, tuž cjican:

—Chjulum pecčhaj niiqui, wejtquiztan mayaquiča. Amquiz tjaača.

²³ Jaziqui Herodesac turaquiz juramentužtan chiichiča, tuž cjican:

—Chjulu pecanami amiž maytacama chicat wejt nacionami amquiz tjaasača.

²⁴ Nekztan ulanžcu naa turqui maa pewczinča:

—¿Chjulut wejr mayas, mama? —cjican. Maaqui kjaazinča:

—Juan Buatistiž acha maya.

²⁵ Nekztan apura jiliržquiz luzquichinča naa turqui. Maychinča maaž mantitacama, tuž cjican:

—Anzpacha tsjii chuwquiz Juan Bautistiž achal pecuča.

²⁶ Nekztanaqui nii jiliriqui ancha llactazziča. Juramentužtan chiichiž cjen, nižaza niž mazinacaž nonziž cjen, ana kjaž cjiyi atchiča.

²⁷ Nekztan sultatu cuchanchiča Juanž acha zijjajajo. ²⁸ Carsila ojkchiča mantita sultatuqui. Nekztanaqui Juanž acha pootžcu chuwquiz zijjechiča. Naa turaquiz acha tjaatatača. Nekztan naaqui maaquin acha tjaažquichinča.

²⁹ Jalla nekztanaqui Juanž acha poota nonžcuqui, Juanž tjaajintanacaqui niž curpu mayi tjonchiča, chjitzjapa, yokquiz tjatzjapa.

LULZ CHJERI TJAATA

³⁰ Wiruñaquí Jesusiž cuchanta žoñinacaquí quejpžquichiča. Jesusižquiz cwint'ichiča tjapa ojklaytanacami tjapa tjaajintanacami. Nekztan Jesusaquí ninacžquiz paljaychiča, tuž cjan:

³¹ —Jakziqint ana žoñinaca žejlčhaja, nicju tjappachaž ojklalla. Nicju jeejžcaquiča. Ancha žoñinacaž tjontjonžtiquiztan wira ana čherimi lujlucatača.

³² Nekztanaquí Jesusižtan niž tjaajinta žoñinacžtan, jalla ninacakaz ojkičiča; ana žejlz yokquin walsiquiz ojkičiča. ³³ Pero eclichi žoñinacaquí ninaca ojki čerchiča. Žoñinacaquí ninaca pajžcu tjapa wajtquiztan kojchuñ zajtčiča. Jaziqui niž žoñinacaquí Jesusiž tuqui irantičiča. ³⁴ Jesusaquí niž yokquin irjatžcuqui walsiquiztan ulančiča. Nekztan tama žoñinaca čeržiča. Niž žoñinaca okziča. Ana awatirchiz uzanacažtakaz niž žoñinaca želatča. Nekztanac Jesusac walja tjaajinčiča. ³⁵ Ima tjuñ katalla Jesusiž tjaajintanacaquí tjončiča, tuž cjan:

—Ana žejlz yokquizla učumqui. Tjuñiqui wajillaž kataquiča. ³⁶ Jaziqui tii žoñinacaquí joch kjutñimi wajt kjutñimi cuchnalla, nicju čherimi kjajžcajo. Ninacžta čheri ana žejlča.

³⁷ Jesusaquí kjaaziča:

—Ančhucča tinacžquiz čheri tjaa.

Ninacaquí cjichiča:

—¿Tinacžquiz čheri tjaazjapa, paa patac paaztan t'anta kjaj okas?

³⁸ Nekztan Jesusac kjaaziča:

—¿Kjaž t'antat ančhucalta žejljo? Čeržca ančhucqui.

Nekztan cheržcu quejpžquichiča ninacaqui. Nekztan chiichiča, tuž cjican:

—Pjijska t'anta pizc ch'iz žejlča.

³⁹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninaczquiz cjichiča:

—Jaziqui pastu yokaran t'aka t'aka tii žoñinaca tjulžna, ⁴⁰ patacquiztan pataca, pjijska tuncquiztan pjijska tunca.

Nekztan nužupan julziča žoñinacaqui. ⁴¹ Nekztanaqui Jesusaqui nii pjijska t'anta pizc ch'iz niž kjarquiz tanzcuqui, tsewcchuc cherziča. Nekztan Yooz Ejpžquin gracias cjican chiichiča. Nekztan t'anta kjolziča. T'una t'una kjolžcu, tjaajintanaczquiz tojziča, parti žoñinaczquiz onajo. Nižaza nii pizc ch'iz tojzizakazza žoñinaca lulajo. ⁴² Nekztan tjapa žoñinacaqui chjeki cjissiča. ⁴³ Nekztanaqui žejtchi t'anti t'unanacami ch'iz t'unanacami tuncapan canasta chjippi ricujchiča. ⁴⁴ Nii t'anta lujlñi luctak žoñinacaqui pjijska warankatača.

JESUSAQUI KJAZ JUNTUÑ OJKCHICHA

⁴⁵ Nekztanaqui Jesusaqui niž tjaajintanaca walsiquiz luzkatchiča, nii kota kakajo, Betsaida cjita wajtquin kotž najwcchaktan. Ninacz ojktan Jesusaqui parti žoñinaczquiz cjichiča:

—Ančuca kjuyaž okaquiča.

⁴⁶ Žoñinaca cuchanzcuqui Jesusaqui cur kjutñi yawchiča, Yooz Ejpžtan parlisjapa. ⁴⁷ Nii oraqui zumchitača. Curquin Jesusaqui zinallatača. Pajk kotquiziqui nii tjaajinta žoñinaca walsiquiz kjaz kot taypiquintača. ⁴⁸ Jesusaqui curquiztan walsa cherchiča. Tjamiqi pjursantitača.

Nii tjaaajinta zoñinacaqui tjapa aztan langznatča, najwccchaktan walsa tjakzjapa. Ima kjantatiž cjen ninaczquin ojkchiča Jesusaqui. Kjaz juntuñ ojkchiča, tsjii latu watzjapa. ⁴⁹ Nii tjaaajintanacazti Jesusa kjaz juntuñ ojkñi cherchiča. Nekztanac kjawchiča:

—Cuntinaž caa, almaž caa, —cjican.

⁵⁰ Ancha tsucchiča. Nekztanaqui Jesusaqui paljaychiča, tuž cjican:

—Anača tsuca ančhucqui. Wejrtča. Tjup kuzziz cjee.

⁵¹ Nekztanaqui walsiquiz luzziča Jesusaqui. Nii oraqui tjamiqi zekziča. Jalla nekztanaqui tjaaajintanacaqui ispantichiča. Inakaz cjissiča. ⁵² Ninacatača ana nii t'anta milajru intintazñinacaqui. Imazi ninacz kuznacatača zizñi.

JESUSAQUI LAA ZOÑINACA CHJETINCHICA

⁵³ Nekztanaqui pajk kota kajkžcuqui Genesaret cjita yokquiz irantichiča. Nekztan walsa kjaz kot atquiz mokžcu ecchiča. ⁵⁴ Walsiquiztan ulnan zoñinacaqui Jesusa pajchiča. ⁵⁵ Jalla nekztanac nii zoñinacaqui tjapa kjutñi ojkchiča, laanaca zjijczjapa. Jakziquint Jesusa želatčhaja, nicju laa zoñinaca zjijcchiča zquitquiz callžcu. ⁵⁶ Jochiran kolta watjaran pajk watjaran ojklayatča Jesusaqui. Jakziquint ojklayatčhaja, nekzi laa zoñinaca zjijcñipankaztača. Nižaza zoñinacaqui Jesusa rocchiča, laa zoñinaca Jesusiž zquiti lanznajo. Jesusiž zquiti lanzñinacaqui žejtchiča.

7

¿CHJULUT UJ CJES ZOÑŽQUIZQUI?

¹ Nekztanaqui fariseo žoñinacaqui Jesusižquiz macjatchičha, tsjii kjažt judiuž lii tjaajiñnacžtan Jerusalenquiztan tjonchi. Jakziquin Jesusa želatčhaja, jalla nicju ajcsičha. ² Nižaza nekzi Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui čhjeri lulatčha, kjara awjz costumbre ana paažcu. Nuž ana kjara awjžcu lulan, cherchičha parti žoñinacaqui. Nekztan quintra chiichičha. ³ Nii fariseo žoñinacaqui ana kjara awjžcu, wira ana lujlñitačha. Parti judio žoñinacaqui nižtazakaztačha. Jaziqui tuquita žoñinacž costumbre nužupan chjojñitačha. ⁴ Nižaza čhjeri kjayžcu ana kjara awjz costumbre paažcu, ana wira lujlñipantačha. Nužupan ancha costumbre cumpliñinacatačha. Wazunacami mazcanacami jir mazcanacami catrinacami nižtanaca ajunñipankaztačha. ⁵ Nuž cjen nii fariseo žoñinacaqui judiuž lii tjaajiñnacžtan Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan am tjaajintanacaqui tuquita costumbre ana cumplejo? Ana kjara ajwžcu lujlla.

⁶ Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Anazum kuzziz žoñinacčhucčha ančhucqui. Ultim werara ančhuca puntuquiztan chiichičha tuquita Isaías cjita žoñiqui. Tuž cjican cijjrtkalčha: “Tii žoñinacaqui tawkžtankaz Yooz rispitcha; juntuñkazza. Ultimu kuzquiz ana Yooz rispitcha. ⁷ Inapankaz Yooz sirwičha tii žoñinacaqui. Tinacaqui žoñž taku tjaajiñičha, ‘Tiičha Yooz takuqui’, cjican”.

—Nuž cjiirtkalča Isaías cjita žoñiqui.

⁸ Jesusaqui cjichizakazza:

—Nižtapan ančhucqui Yooziž mantita ana cumpliñčhucča. Zoñž cuzturumpi cumpliñčhucpankazza. Mazcanacami wazunacami ajunz nižta costumbrenaca cumpliñčhucpankazza. ⁹ Ančhucqui Yooziž mantita tjatanča. Ančuca costumbrekaz tucquin utča. ¹⁰ Tuquita Moisés cjita žoñiqui chiižinčiča:

“Am maa ejp rispita. Nižaza jakziltami niiž maa ejpž quintra chjaawjkatačhaja, jalla niiqui, contaj cjila”. Nuž mantichiča Moisesaqui. ¹¹ Ančhuczi tuž cjiñčhucča: “Jakzilta žoñit niiž maa ejpžquiz chiyasača, tuž cjican, ‘Wejrqui amquiz anal yanapi atasača. Tjapa wejt cusasanaca, Yoozquiz tjaatača’. ¹² Nuž chiyachaj niiqui, maa ejp yanapz anaž waquisiča”. Nuž cjiñčhucča ančhucqui. ¹³ Nižtiquiztan ančuca costumbre ana tjatzñiž cjen, Yooz mantitaqui tjatza. Jalla nižta paayiñčhucpankazza ančhucqui. —Nuž chiižinčiča Jesusaqui.

¹⁴ Nekztanaqui Jesusaqui wilta žoñinaca kjawziča, tuž cjican:

—Ančhucqui, tjappacha nonžna. Wejt taku intintazñi cjee. ¹⁵ Anaž zawnctan kjuyłchuc luzñiqui uj cjesača žoñžquiziqui. Zoñž kuzquiztan ulanñi niiž uj cjesača žoñžquiziqui. ¹⁶ Jakziltažlaj nonžni cjuñchiz niiqui, nonžla.

¹⁷ Nekztanac Jesusac žoñinaca eccu kjuya ojkcichiča. Kjuya luzcu niiž tjaajintanacaqui Jesusižquiz nii ana intintazta takunaca

pewcziĉha. ¹⁸ Jalla nekztan Jesusaqui kjaaziĉha, tuž cjican:

—¿Anĉhucqui nižtazakaz anaž naazyā? ¿Anapanž intintiya? Tužuĉha niiqui. Anaĉha zawncntan kjuylchuc luzñiqui uj cjesaĉha žoñžquiziqui. ¹⁹ Nii lujltaqui kuzquiz ana luzasaĉha; pjuchquizpanž luzza. Nekztan pjuchquiztan wir kjutñi ulanĉha zawncchuc. Jalla nižtiquiztan ĉhjul ĉhjeripankaz lulasaĉha žoñinacaqui.

²⁰ Nekztan cjichizakazza:

—Kuzquiztan ulanñi niiz uj cjesaĉha žoñžquiziqui. ²¹ Žoñž kuzquiztan tižta ana walinaca ulanĉha: anawali pinsiz, adulteriuquiz ojklayz, yekja maatakžtan žejlz, žoñi conz, ²² tjañi cjis, wali jiru cjis pecz, uj paaz, incallz, anawali kamañchiz cjis, ĉhjultaki zmaz, anazum takunaca joojooz, mita cjis, anazum kuzziz cjis. ²³ Nižtanaca kuzquiztan ulanĉha. Jalla nižtanaca uj cjesaĉha žoñžquiziqui.

JESUSIZQUIN KUZUZ MAATAKA

²⁴ Nekztanaqui Jesusaqui tsijsiĉha. Jakziquin Tiro Sidón cjita watjanaca žejlĉhaja, nijcchuc ojkiĉha. Nicju tsjii kjuyquiz alujassiĉha. Ana žoñiž pajta kamz pecatĉha. Pero ana pajta kamzqui anapantaž atchuca. ²⁵ Jesusiž tjonta zizcu nii orapacha tsjaa žonqui Jesusiž yujcquiz quillzlaki macjatžquichinĉha. Naaža uzqui zajraž tantataĉha. ²⁶ Sirofenicia cjita yokchiz žontaĉha naaqui. Grecia cjita taku chiyiñtaĉha. Jaziqui naa žonqui Jesusa rocchinĉha:

—Wejt uzaquiztan zajra ĉjatkatzinalla, — cjican.

27 Nekztan Jesusaqui kjaaziča:

—Primiru maatinaca čhjeri chjeki lujlsa. Maatinacz čhjeriqui kjañžcu pawczquin tjojtanz anaž waquiziča.

28 Naaqui kjaazinča, tuž cjican:

—Nužupanzača. Weraram chiiča. Pero pacunacami mis koztan ocjalž tajwkta čhjerinaca lujlča.

29 Nekztanac Jesusac chiičiča:

—Amiž zuma chiitiquiztan zajraqui ulanskatchinča am uzaquiztanaqui. Jaziqi am kjuya quepa.

30 Nekztanaqui kjuya quejpchinča naa žonqui. Nii kjuyquin naaža uz ajpsquiz želanami, zajraqui chekanpž ulantkalča.

OÑ ZOÑI CHJETINTA

31 Nekztan Jesusaqui Tiro cjita yokquiztan quejpžquichiča. Sidón cjita watja, Decápolis cjita yoka watžcu Galilea cjita kot ataran ojklayčiča.

32 Nicju tsjii oñ žoñi Jesusižquiz zijctatača. Cjacija chiiñizakaztača. Nekztan žoñinacaqui Jesusižquiz rocatča:

—Am kjaržtan tii žoñi lanžinalla, —cjican.

33 Nekztanaqui Jesusaqui nii žoñi chjitchiča tsjii latu. Nekztan nii oñ žoñž cjuñquiz loc'anžtan čhjažpziča. Nekztan llawsižtan tjujtžcu nii žoñž las lanziča. 34 Nižaza Jesusaqui tsewcchuc cheržcu:

—Aayj, —cjican llactazziča.

Nekztan chiičiča,

—Efata, —cjican.

Nii tsjemat taku cjiča, “Cjetzi cjee”, nii.

³⁵ Nekztanac nii žoňž cjuňinacaqui cjetzi cjis-sičha. Niiž lasqui žejtchizakazza. Cusa čhiňi cjissičha. ³⁶ Nekztanaqui Jesusaqui mantichiča, tuž cjican:

—Tii anam jecžquizimi maznaquiča.

Nekztanaqui žoňinacaqui nii taku ana cassičha. Nekztan Jesusaqui juc'anti ana chiychijajo mantichiča. Nekztan nii žoňinacasti juc'anti mazmazziča tjapa kjutňi. ³⁷ Jaziqui walja ispan-tichiča nonzňi žoňinacaqui, tuž cjican:

—Tjapa niiž paatanacaqui ancha zumača. oň žoňimi nonskatňiča. Up žoňimi chiikatňiča. Ancha cusača.

8

JESUSAQUI ČHJERI TJAACHICHA

¹ Tsjii nooj muzpa žoňinacaqui wilta ajcsiča. Čhjeri miranzcama žejlchiča. Nekztan Jesusaqui niiž tjaajintanaca kjawžcu, ninacžquiz paljay-čičha, tuž cjican:

²—Čhjep maj tii žoňinacaqui wejttan kamchiča. Jaziqui tinacaqui ana čhjerchizza. Tinacžquiz okžnuča. ³ Ana čhjeri tjaažcu kjuya cuchnasaž niiqui, jiczquiz čhjerž kjara tismayasača. Yekjap žoňinacaqui ažquiztan tjonchiča.

⁴ Jesusiž tjaajintanacaqui kjaaziča:

—Wazquizza učhumqui; anaž čhjulumi žejlča tekziqui. Ćhjul čhjeri tii žoňinacžquiz tjaasajo, wejrnacjo?

⁵ Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichiča:

—Ćkjaž t'antat ančhucalta žejlya?

Tjaajintanacaqui kjaaziča:

—Pakallaku.

⁶ Jaziqui Jesusaqui nii žoñinacžquiz chiichiča:
—Ančhucqui, yokquiz julzna.

Nekztanaqui t'anta tanžcu Yooz Ejpžquin gracias cjican chiichiča. Nekztan t'anta kjolkjolžcu, niž tjaajintanacžquiz tjaachiča, žoñinacžquiz tojznajo. Nekztan partir paychiča tjaajinta žoñinacaqui. ⁷ Nii tjaajintanacaqui tsjii kjaž ch'iznacchiztača. Nii tanžcu Jesusaqui wilta Yooz Ejpžquin gracias cjican chiichiča. Nekztan tjaajintanacžquiz chiichiča:

—Tii žoñinacžquiz tii ch'iznaca tojzna, ančhucqui.

⁸ Nii žoñinacaqui lujlchiča, chjekañcama. Nekztan žejtchi čjjerinaca tjappacha juntičcu, pakallaku canasta chjijsiča. ⁹ Nii lujlñi žoñinacaqui tsjii pusi warankatača. Nekztan Jesusaqui žoñinaca cuchanchiča, kjuya okajo. ¹⁰ Jesusaqui tjaajintanacžtan walsiquiz luzcu, Dalmanuta cjita yokquin ojkchiča.

JESUSIZ QUINTRA ZOÑINACA

¹¹ Fariseo žoñinacaqui tjonžcu, Jesusižquiz ch'ayi kallantichiča, tuž cjican:

—Amqui Yooztamčhalaj niiqui, milajru tekz paalla nižtaqui.

¹² Nekztan Jesusaqui walja llactazcan ujrsiča. Nekztan chiichiča, tuž cjican:

—¿Kjažtiqiztan milajrukaz pecjo? ¿Tii žoñinacajo? Wereral cjiwča, milajru ana paasača.

¹³ Nii žoñinaca eccu, walsiquiz luzcu, ojkchiča, wilta kot nawjktuñtan kajkzjapa.

¹⁴ Jesusiž tjaajintanacaqui t'anta chjitz tjatsičha. Tsjii t'antakaz želatča walsiquiz. ¹⁵ Nekztan Jesusaqui ninacžquiz chiižinchiča:

—Cwitazaquiča fariseož liwaturžquiztan nižaza Herodiž liwaturžquiztan.

¹⁶ Nekztan nii tjaajinta žoñinacaqui Jesusiž chiižintiquiztan palt'ichiča, tuž cjican:

—Učhumqui ana t'anta zijictala. ¿Kjaž cjeequejo?

¹⁷ Nekztan ninacaž nuž parlan, Jesusaqui pewcziča:

—¿Kjažtiquiztan t'antiquiztan parli ančhucjo? ¿Anapanž intintiy? ¿Kjažtat ančhucjo? ¿Ančuca kuzqui ana naazñipan, kjažtatajo? ¹⁸ ¿Ančuca čhujquiqui anaj cherchiya? ¿Ančuca cjuñimi anaj nonziya? ¿Tii anapanž cjuñkaya? ¹⁹ Wejrqui pjijska t'antižtan pjijska warank luctak žoñinaca lulunchinča. ¿Nekztan kjaž canastat nii žejtchi t'anta ricujtatajo?

Ninacaqui kjaaziča:

—Tuncapani.

²⁰ Nekztan Jesusaqui pewczizakazza:

—Wejrqui pakallaku t'antižtan pusi warank žoñi lulunchinča. ¿Nekztan kjaž canastat nii žejtchi t'anta ricujtatajo?

Ninacaqui kjaaziča:

—Pakallaku.

²¹ Nekztan Jesusaqui pewczizakazza:

—¿Anapanž zuma intintas, ančhucjo?

ZUR ZOÑI CHJETINTA

22 Nekztan Betsaida cjita yokquin irantichiča. Nekzi tsjii kjažu žoñinacaqui Jesusižquiz tsjii zur žoñi zjijcchiča. Zjijcžcu rocchiča:

—Tii lanžinalla, —cjican.

23 Nekztan Jesusaqui nii zur žoñž kjarcu tanžcu, wajtž tjiya chjitchiča. Nekztan niž čhjucquiz llawsižtan t'awziča. Kjaržtan lanžcu pewcziča:

—¿Jaziqui čhjultakinacam cherya?

24 Zur žoñiqui acha waytižcu chercherziča. Nekztan kjaaziča:

—Žoñi cherchucača, ojklayñi. Pero ana cusal cheruča; muntinacažtakaz nii žoñinaca cheruča.

25 Jesusaqui nii žoñž čhjucquiz wilita kjaržtan lanziča, zuma cherajo. Nekztan niž čhjujqui zuma žejtchiča. Nii žoñiqui zuma calaru cherchiča azkquin. 26 Jesusaqui čhjetinžcu niž kjuya cuchanchiča, tuž cjican:

—Anam wajtquiz luzaquiča. Anaž jeczquizimi tii čhjetinta chiyaquiča.

¿JECT JESUSAQUI?

27 Nekztan Jesusaqui tjaajintanacžtan ojkchiča, Cesarea de Filipino cjita yok kjutñi. Ojkcan Jesusaqui pewcziča:

—¿Ject wejrjo? ¿Kjažt cji žoñinaca wejt puntuquiztanajo?

28 Niž tjaajinta žoñinacaqui kjaaziča:

—Yekjap žoñinaca, “Juan Bautistala”, cjiča. Yekjapac, “Eliaslala”, cjiča. Yekjapac, “Tsjii Yooz taku parliñi profetala”, cjiča.

29 Nekztan Jesusaqui pewcziča:

—¿Ančhuczti, jaknuž cji wejt puntuquiztanajo?

Pedruqui kjaaziča:

—Yooziž cuchanžquita Cristumča amqui, —
cjican.

³⁰ Nekztan Jesusaqui mantichiča:

—Anaž jeczquizimi nii maznaquiča.

JESUSAQUI MAZINCHICHA NIIZ TICZ

³¹ Nekztan niiž tjaajinta zoñinaczquiz wilta tjaajni kallantichiča, tuž cjican:

—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča. Jaziqui ancha t'akjisača. Wajt jilirinacami timlu jilirinacami judio tjaajiñinacami, ninacaqui wejtquiz chjaawjkataquiča. Wejrqui contal cjeeča. Nekztan čhjep majquiztan jacatatača.

³² Jesusaqui nuž kjanacama niiž ticz mazinchiča. Tii mazintiquiztan Pedruqui tsjii latu Jesusa chjitchiča. Nekztan paljaychiča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan nižta chiijo? Anapan nižta chiyalla amqui.

³³ Jesusaqui wir kjutni parti tjaajinta zoñinaczquin cherziča. Nekztan Jesusaqui Pedro ujziča, tuž cjican:

—Satanás, zaraka wejt yujcquiztan. Amiž pinsita anača Yooziž pinsita, zoñiž pinsitakazza.

³⁴ Nekztan Jesusaqui nekz žejlñi zoñinaca kjawžcu, chiižinchiča, tuž cjican:

—Jequit wejttan chica ojklayz pecchaj niiqui, primiraqui persun kamañ wiraqui tjatžla. Sufrisjapaqui listoj cjila, ticzama. Nekztan wejttan chicaž kamaquiča. ³⁵ Jakziltat persun kamañ wira ana tjatž pecchaj niiqui, arajpach

kamañaqui ana tjaataž cjequiča. Jakziltat tii muntuquiz Yooz tawk laycu nižaza wejt laycu persun kamañ wira tjatnačhaja, jalla niiqui arajpachquin wiñaya kamaquiča. ³⁶ Tsjii zoñiqui tjapa tii muntuquiz žejlñi cusasanaca canasača. Pero nekztan infiernuquin okaquiž niiqui, tjapa nii canta cusasanaca, žchjuljapat sirwasajo? Inakaz cjequiča. ³⁷ Arajpachquin Yooztan kamzqui persun liwriizqui anaž paasztanac kjayasača. ³⁸ Wejrqui cjiwča, tii muntuquiz žoñinaca žejlča, ana Yooz kuzcama ojklayñi, persun kuzcama ojklayñi, ujchizza. Nii žoñinacžtan želan, jakziltat wejtquiztan nižaza wejt tawkquiztan asačhaja, nižaza ana pajñi chiyáčhaj niiqui, jalla nižquiztan wejrzal ana pajñi chiyáčha. Tsjii nooj wejrqui wejt Ejpž aztan tjonáčha zuma arajpach Yooz anjilanacžtan. Nii ora wejtquiztan asñi ana pajñi žoñinacžquiztanaqui wejrzal ana pajñi chiyáčha. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča. —Nuž cjichiča Jesusaqui.

9

¹ Jesusaqui cjichizakazza:

—Ultimu werara wejr cjiwča, tsjii nooj Yoozqui aztan mantaquiča. Ima nii tjuñi tjonan yekjap tekzta žoñinacaqui anaž ticznaquiča.

JESUSAQUI TSJEMATA CJISSICHA

² Sojta tjuñquiztan Jesusaqui čhjepultan tjaajinta žoñinaca chjitchiča, Pedro, Jacobo, Juan, jalla ninacžtan. Pakpaltan tsjii curu yawchiča. Nicju nii

čhjepultanž yujcquiz Jesusaqui tsjemat chercher-chiž cjissičha. ³ Niiž zquitiqiu ancha llijatčha. Ancha chiw kjatñižtakaztačha. Anaž jec žoñimi nižta chiwi zquiti cjiskati atčha. ⁴ Nekztan pucultan žoñinaca jeczquichičha; Elías nižaza Moisés cjitatačha ninacaqui. Jesusižtan parličičha. ⁵ Nekztan Pedruqui Jesusižquiz paljaychičha:

—Wejt Tjaajiñi. Walikazza tekz žejlžqui. Chjep chjujlli kjuya kjuyznasačha, tsjiiqiu amta tsjiiqiu Moiesta, tsjiiqiu Eliasta. ⁶ Nekztan nii tjaajinta žoñinacaqui ancha tsucchičha. Pedruqui čhjulut chiyi ana zuma tantiichucatačha.

⁷⁻⁸ Nekztan ninaczquiz tsjiriqiu urpuntichičha. tsewctan tsjirquiztan tsjii joraqui čhižquichičha:

—Wejt k'ay Majchčha tiiqiu. Tiižquiz nonžna.

Nekztan tjaajinta žoñinacaqui tjapa kjutñi chercherzičha. Anazaka čhjulumu tjenčičha. Jesusapankaz želatčha nii chjepultan žoñinacztan.

⁹ Jesusaqui nii curquiztan chjijwžquican ninaczquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Ančhucaž cherta ana jeczquizimi čhiichiyaquičha. Weriz jacatattan, nekztan čhiichiyaquičha ančhucqui. Wejrqui tsewctan cuchanzquita Yooz Zoñtčha.

¹⁰ Ninacpora pewcsarassičha:

—čHjulut tii jacatatz puntu cjeejo?

Nižtami Jesusiž čhiitacama ojkchičha.

¹¹ Nekztan Jesusižquiz pewczičha:

—Judiuž lii tjaajiñinacaqui cjiñičha, “Primiruqui Elías profetaqui tjonstančha”, nii. čKjažtiquiztan nižta čhiya?

¹² Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Ultimupan Elías profetaqui primiru tjonchiča, tjappacha tjaczjapa. Nižaza cjiŕta Yooz takuqui tuž cjiča, wejr tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñž puntuquiztan. Tekziqui ancha sufracha wejrqui. Chjaawjtaza iñartaza cjeeča. ¹³ Jaziqui wejr cjiwča, Eliasaqui tjonchila. Nekztan žoñinacaqui Elías ninacž munañparu paachiča. Nužupan cjiŕta Yooz takuqui cjiča Elías puntuquiztan. —Nuž cjičiča Jesusaqui.

ZAJRAZ TANTA UZA CHJETINTA

¹⁴ Nekztan parti tjaajinta žoñinacžquiz iran-tichiča. Nekzi muzpa žoñinacaqui želatkalča. Parti tjaajintanacžtan judiuž lii tjaajiñinacžtan ch'aazatkalča. ¹⁵ Tjappacha Jesusa cheržcu ispanti ch'uj cjičiča. Nekztan tsaani zajtchiča.

¹⁶ Jesusaqui pewcziča, tuž cjičan:

¿Ninacžtan čjulut chiyas?

¹⁷ Tsji žoñiqui kjaaziča:

—Tjaajiñi Maestro, wejrqui wejt uza amquiz zjičchinča. Zajraž luztan, upa cjiŕsiča.

¹⁸ Jakziquinami zajraqui wejt uzquiz pankaz luzza. Nekztan t'uckatča. Nekztan yokquiz tjojtsa. Atquiztan čh'utukaž jup'okiča. Ižkekaž jojča. Ljajtikaž cjiŕsa. Jaziqui amiž tjaajintanacžquiz rocchinča, zajra chjatkatajo. Ninacaqui ana chjatkatati atchiča.

¹⁹ Jaziqui Jesusaqui kjaaziča:

—Ančhucqui, ana criiñi žoñinacčhucpanča. ¿Čjuloracamat ančhucatan kamac wejrjo? ¿Čjuloracamat ančhucatan awantac wejrjo? Nižtac nii uza zjičžca.

²⁰ Nekztan nii uzac zjijctatača. Nii zajraqui Jesusa cheržcu uza t'uckatchiča. Nekztan nii uzaqui yokquiz tjojtsiča. Yokquizpacha zunt'ichiča, atquiztan čh'utu jup'okcan.

²¹ Jesusaqui ejpžquiz pewcziča:

—¿Čhjulatoranpacha am uza laacjichitajo?

Niž ejpqui kjaaziča:

—Koltallquiztanpacha. ²² Tii zajrapan wilta wilta tjojt tjojtskatchani ujquizimi kjazquizimi tic-skatzjapaqui. Am cunam atčhani. Tii kullžinalla. Okžnalla wejrnacqui.

²³ Nekztan Jesusaqui nii ejpžquiz chiichiča:

—¿Kjažtiquiztan am nuž cjeejo, “Am cunam atčhan”, cjicanajo? Yoozquin tjapa kuzziz žoñiqui čhjulumipankaz atasača.

²⁴ Nii uz ejpqui altu joržtan chiichiča:

—¡Tjapa kuzziz wejrqui! ¡Juc'anti Yoozquin kuzziz cjis yanapt'alla!

²⁵ Jesusaqui naychiča, muzpa žoñinaca ajc-squiñi. Nekztan zajra ujziča, tuž cjican:

—Zajra, amqui tii uza upa oñi cjiskatchamča. Wejrqui am mantuča. Tiižquiztan ulna. Anam iya tii uza tanaquiča.

²⁶ Nii zajraqui uza wilta t'uckatchiča. Nekztan ancha kjawcan, ulanchiča. Nii uza ticzižtakaz cjissiča. Nekztan jila parti žoñinacaqui chi-ichiča:

—¡Ticzila tii uzaqui!

²⁷ Nekztan Jesusac kjarallcu tanžcu žinziča. Nekztan nii uzaqui tsijsiča. ²⁸ Nekztanac tjaa-jinta žoñinacaqui kjuy luzcu jamazit Jesusižquiz pewcziča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan wejrnacqui ana nii zajra ch-jatkati atojó?

²⁹ Jesusaqui kjaaziča:

—Ana Yooztan parliscu ana ayunascu, anaž tii zajranacaqui chjatkati atasacha.

JESUSAQUI NIIZ TICZ MAZINCHICHA

³⁰ Nekztanaqui Jesusaqui niiz tjaajintanacžtan ojkchiča Galilea yoka nuž. Ana žoñiž zizan nekc žejlz pecatča, niiz tjaajinta žoñinacžquiz iya tjaajinzjapa. ³¹ Tuž cjican tjaajinchiča:

—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča. Tsji žoñiqui wejr tarazunaž paaquiča, wejr tankatzjapa. Nekztan tantapal cjeeča. Contal cjeeča. Nekztan čhjep majquiztan jacatatača.

³² Tjaajintanacaqui Jesusiž takunaca ana cusa intintazi atchiča. Nižaza Jesusa iya pewcz ek-siča:

—¿Kjažt cjiy, nii am takunacajo? —Nuž cjican, pewcz pecatča, pero.

¿JEC ZOÑIT TUCQUINAQUI?

³³ Nekztan Capernaum cjita wajta irantichiča. Kjuyquiz luzcu Jesusaqui niiz tjaajintanaca pewcziča:

—¿Ojkcan ančhuc čhjuluča parliya?

³⁴ Nekztan anaž čhjulumi kjaaziča. Ojkcan tii puntu parlatča, “¿Ject tucquinaqui cjes?” cjican.

³⁵ Nekztan Jesusaqui julziča. Niiz tuncapan tjaajinta žoñinaca kjawžcu, paljaychiča:

—Jakziltat tucquinac cjis pecčhaj niiqui, wirquinpankaz cjis waquiziča. Mantapaaz-pankaz waquiziča.

³⁶ Jesusac tsjii uza kjawžcu, taypiquiz tsijt-skatchičha. Nii uza žcojrzičha, tuž cjican:

³⁷ —Jakzilta zoñit wejt laycu tsjii ocjala sirwičhaja, jalla niiqui wejr sirwičha. Nižaza anaž wejr alaja sirwičha; wejrž cuchanžquiñi nii zakaz sirwičha.

CRISTUZ FAVORA PAAÑI ZOÑI

³⁸ Nekztan Juanqui cjichičha:

—Tjaajiñi, am tjuužtan tsjii zoñiqui zajranaca chjatkatatčha. Niiqui ana učumtan chica ojk-layñičha. Nekztan wejrnacqui ujinčha, “Nižta anačha paazqui”, cjican.

³⁹ Jesusaqui cjichičha:

—Ana nižta chiya. Jakzilta zoñit wejt tjuužtan tsjii milajru paačhaj niiqui, wejt quintra ana pjazila chiyaquičha. ⁴⁰ Jakzilta zoñizlaja ana učum quintra niiqui, učumnaca partizakazza.

⁴¹ Weraral chiyučha, ančhucqui Cristuž illzta zoñinacpančhucčha. Jakzilta zoñit weriž cjen ančhucacquiz tsjii kjazllami onančhaja, jalla niiqui nekztan ultimu juc'ant zumanaca tanznaquičha arajpachquin.

UJQUIZTAN CWITASA

⁴² Nekztan Jesusaqui tjaajinchičha, tuž cjican:

—Wejtquiz criichi zoñinaca žejlčha, humilde kuzziz cjiñi. Jakzilta zoñit nižta criichi zoñinaca ujquiz tjojtskatačhaja, jalla niiqui ana wali paačha. Nii paañi zoñž jorquiz pajk tjaaj mokžcu, koz kotquiz jacuntiz waquizičha. Jalla nižta tsjan cusaž cjesačha nii zoñžtaqui. ⁴³ Am kjarat ujquiz tjojtskatz pecčhaj niiqui, pootzna. Infiernuquin pizc kjarchiz ojkzqui, nii ana

waliž cjesača. Juc'anti cusaž cjesača tsjii kjarchizkaz arajpachquin luzqui. Infiernuquin ujqui wira ana tjesnasača. ⁴⁴ Infiernuquiziqui zoñi lujlñi lak'unacami anaž ticznaquiča. Nii asñi ujqui anaž wira tjesnaquiča. ⁴⁵ Nižaza am kjojchat ujquiz tjojtskatz pecčhaj niqii, pootzna. Infiernuquin pizc kjojchchiz Yooz cuchnasaž niqii, ana waliž cjesača. Juc'anti cusaž cjesača tsjii kjojchchizkaz arajpachquin ojkzqui. Infiernuquin ujqui wira ana tjesnasača. ⁴⁶ Infiernuquiziqui zoñi lujlñi lak'unacami anaž ticznaquiča. Nii asñi ujqui ana wira tjesnaquiča. ⁴⁷ Am čhujquit ujquiz tjojtskatz pecčhaj niqii, leczna. Infiernuquin pizc čhujcchiz Yooz cuchnasaž niqii, ana waliž cjesača. Juc'anti cusaž cjesača tsjii čhujcchizkaz arajpachquin ojkzqui. ⁴⁸ Infiernuquiziqui zoñi lujlñi lak'unacami anaž ticznaquiča. Nii asñi ujqui ana wira tjesnaquiča.

⁴⁹ 'Tjapa zoñinacaqui ujžtan tjacžtaž cjequiča. Zapa wilananacaqui yawcžtan tjacžtapanča, jalla nižta. ⁵⁰ Yacuqui zumača. ¿Yacuž lak'anznasaž niqii, kjažt wila ch'uyi cjisnasa? Yawcchizpanž ančhuc želaquiča. Porapat zumaž kamaquiča.

10

JALJTIZ PUNTU

¹ Nekztan Jesusaqui Capernaum wajtquiztan ulanžcu, Judea yokquin ojkchiča; nižaza Jordán cjita pužž najwctuñtan ojkchiča. Nicju muzpa

žoñinacaqui wilta ajcsiča. Nekztan Jesusaqui wilta tjaajinchiča, jaknužt tjaajiñitažlaj, nii.
² Fariseo žoñinacaqui tjonchiča, Jesusa ujquiz tjojtskatzjapa. Nekztan pewcziča, tuž cjican:

—¿Učhum liiqui kjažt cjeejo? ¿Tsjii luctakaqui persun tjunatan jaljtiz waquizasaya? Tjaajnalla.

³ Jesusaqui ninaczquiz pewcziča:

—¿Moisés cjita žoñiqui, jaknužt ančhucaquiz mantichiya?

⁴ Nekztan ninacaqui kjaaziča:

—Moisesaqui tuž mantichiča, “Tsjii luctakaqui certificado de divorcio tjaasača tjunatan jaljtizjapa. Nekztan jaljtasača.”

⁵ Nekztanaqui Jesusaqui chiižinchiča:

—Ančhuca chojru kuzziz cjen nuž mantitatača. ⁶ Niiž tuquiqui ana nižta mantitatača. Tuqui timpuqui Yoozqui tjappacha paacan, žoñi paachiča luctaka maataka. ⁷ “Nižtiquiztan žoñiqui maa ejpžquiztan zarakauiča, tjunatan kamzjapa. ⁸ Nekztan nii lucutiñi žoñiqui tsjiikaz cjissa”. Anaž iya pucultan žoñi, pero tsjiikazza. ⁹ Yoozqui tsjii lucutiñi cjiskatchiča. Nekztan lucutiñi žoñiqui anapan jaljtiz waquiziča.

¹⁰ Wiruñaquei niiž tjaajinta žoñinacaqui kjuyquiz Jesusa jamazit pewcziča nii jaljtiz puntuquiztan.

¹¹ Jesusaqui kjaaziča:

—Jakzilta žoñit tjunatan jaljtizcu yekja maatakatan zalžaj niiqui, ujž paača, tuquita tjuna quintra. ¹² Nižaza jakzilta žont persun luctakžtan jaljtizcu, yekja luctakžtan zalžaj niiqui, użakaz paača, tuquita lucž quintra.

JESUSAQUI OCJALANACA K'AACHICHA

¹³ Tsjii nooj žoñinacaqui Jesusižquin ocjalanaca zjijcchiča, kjaržtan lanznajo. Nuž zjijcan Jesusiž tjaajintanacaqui nii ocjala chjaawjchiča. ¹⁴ Nižta chjaawjñi nayžcu Jesusaqui žawjchiča. Nekztan tjaajinta žoñinacžquiz chiižinchiča, tuž cjican:

—Tii ocjalanacaqui wejtquiz tjonaj cjee. Anaž chjaajwa. Tii ocjalanacž kuzziz irata, jalla nižta žoñinacača Yooz wajtchiz žoñinacaqui. ¹⁵ Ultim weraral chiyuča, ocjalanacaqui maa ejpž mantitanaca cazza. Jalla nižta irata žoñinacaqui Yooz mantitanaca caz waquiziča. Ana cazaquiž ni-iqui, wira ana Yooz wajtchiz žoñinaca cjequiča.

¹⁶ Nekztan Jesusaqui ocjalanaca žcojržcu k'aachichiča. Zapa maynižquiz kjaržtan lanžcu: —Yooz am wintijla, —cjichiča.

RICACH ŽOÑIŽ QUINTU

¹⁷ Nekztanaqui žoñinacžquiztan Jesusaž zarak-tan tsjii žoñiqui zati pariju tjonchiča, niž yujc-quiz quillslaki. Nii žoñiqui cjichiča:

—Tjaajiñi Maestro, zumamž amqui. Yooz-tan wiñaya kamzjapaqui, ¿chjul zumanacat wejr paasaya?

¹⁸ Jesusaqui kjaaziča:

—¿Kjažtiquiztan, “Zumamž amqui”, cjeejo? Anaž jec žoñimi zumaqui, Yoozpankazza zumaqui. ¹⁹ Amqui Yooz mantitanaca zizñamča: “Anača adulteriuquiz ojklayzqui. Anača conzqui. Anača tjañi cjisqui. Anača toscara chiizqui. Anača incallzqui. Am maa ejpča rispitzqui”.

²⁰ Nii žoñiqui kjaaziča:

—Tjaajiñi Maestro, koltallquiztanpacha tjapa tinaca caziñcha.

²¹ Jesusaqui nii zoñž kjutñi cherziča, k'aachtican. Nekztan cjichiča:

—Tsji cusasa pjaltiča amtaqui. Tjappacha am čhjultaki žejlñinaca tuyzna. Poris zoñinacžquiz nii paaz ona. Oka jaziqui. Nekztan am arajpachquin juc'anti ricachum cjequiča. Nuž paažcu wejtquin tjona. Sufrijsjapa listu cjee. Nekztan wejt-tan chica ojklayñi cjequiča.

²² Walja ricachutača nii zoñiqui. Nekztan nii chiitiquiztan ancha upa kuz cjissiča. Llaquita ojkhčiča.

²³ Nekztan Jesusaqui tjapa kjutñi chercherziča. Nekztan tjajjintanacžquiz paljaychiča, tuž cjican:

—¡Ricachunacžtaqui walja ch'amača Yooz wajtchiz zoñinaca cjisqui!

²⁴ Niiž tjajjintanacaqui Jesusaž chiitiquiztan ancha tsucchiča. Nekztanaqui Jesusaqui wilta paljaychiča, tuž cjican:

—Jilanaca. ¡Jakzilta zoñit tii wir cusasanacquiz kuz tjaačhaja, jalla ninacžtaqui walja ch'amača Yooz wajtchiz zoñinaca cjisqui! ²⁵ Tsjii camello cjita animala žejlča. Nii camelluqui ch'aman acuj cjuñquiz luzasača. Ricachunacazti tsjan ch'aman Yooz wajtquiz luzasača, Yooz mantita zoñinaca cjisjapa.

²⁶ Nii chiitiquiztan tjajjinta zoñinacaqui juc'anti tsucchiča.

—¿Jequit liwriita cjesajo? —cjican, pewcsas-siča.

²⁷ Jesusaqui ninacžquiz cherziča. Nekztanac cjichiča:

—Zoñiqui anaž persunpacha liwrii atasacha. Yoozpankazza liwriiñiqui. Yoozqui jecmi liwrii atasacha.

²⁸ Nekztan Pedruqui Jesusižquiz paljaychiča:

—Nonžna. Wejrnacqui tjappacha ecchinča, amtan chica ojklajzjapaqui.

²⁹ Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Weraral ančhucacquiz cjiwča. Jakzilta zoñit Yooz tawk laycu wejt laycu kjuya, jilanaca, cullacanaca, maa, ejp, maatinaca, zkalanaca, jalla ninaca ecačaj niiqui, ³⁰ tii muntuquiz kjuyanaca, jilanaca, cullacanaca, maanaca, maatinaca, zkalanaca, nižtanaca patac wiltaž ninacžtajapa želaquiča. Pero chjaawjta iñartazaž cjequiča. Jalla nuž cjenami, arajpachquin wiñaya Yooztan zuma kamaquiča. ³¹ Walja anzič tucquin žoñinacaqui wirquin cjisnaquiča ultimquiziqui. Nižaza walja anzič wirquin žoñinacaqui tucquin cjisnaquiča ultimquiziqui.

JESUSAQUI NIIZ TICZ MAZINCHICHA

³² Nekztan Jesusaqui Jerusalén cjita wajtquin okatča tjaa jintanacžtan. Jesusača ninacž tuqui ojchiqui. Nii tjaa jinta žoñinacaqui tsucchi okatča. Nii parti apzñinacaqui ekscan okatča. Nekztanac Jesusac niž tuncapan tjaa jintanaca kjawžcu, tsjii kjutñi chjitchiča. Nekztan jaknužt nižquiz watačhaja jalla nii mazinchiča.

³³ Jesusac cjichiča:

—Nonžna. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča. Jerusalén watjaž ojčha učumqui.

Jalla nii wajtquin tarazuna paatal cjeecha. Timlu jilirinaczquiz niżaza judío tjaajiñinaczquiz tantal cjeecha. Nekztan ninacaqui, “Ticzla tiiqui”, cjequiča. Nekztan yekja wajtchiz žoñinaczquiz intirjital cjeecha. ³⁴ Nekztan wejr munu paatal cjeecha. Llawsižtan tjujttal cjeecha. Wjajttal cjeecha. Ultimquiziqui contal cjeecha. Nekztan ticžcuqui čhjep majquiztanac jacatatača.

JACOBZTAN JUANZTAN

³⁵ Nekztanaqui Zebedeož majchnacaqui Jacobžtan Juanžtan Jesusižquin macjatchiča tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, čhjulut amquiztan pecučhaj niiqui, tjaalla.

³⁶ Jesusaqui pewcziča:

—¿Čhjuluž pecya?

³⁷ Nii pucultan žoñiqui kjaaziča:

Čhjuloram am tjappacha mantačhaj niiqui, wejrnac julskatalla, tsjiiqui žew kjuttan, tsjiiqui zkar kjuttan.

³⁸ Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Ančhucqui tii mayta ana intintichiñčhucča. Wejrqui tsjii wasu licznača. Niżaza tsjii bautismo bautista cjeecha. ¿Jalla nižtapacha ančhuc sufri atasajo?

³⁹ Ninacaqui kjaaziča:

—Atasačhay.

Nekztan Jesusaqui cjichiča:

—Wejr irata ančhucqui tsjii wasu licznaquiča. Niżaza tsjii bautismo bautista cjequiča. ⁴⁰ Pero

žewquiztan nižaza zkarquiztan julznaj cjičhaj ni-
iqui, wejr ana nii atasacha. Jakziltižtažlaj nii julz
tjačžta niiqui, ninacžtaž cjequiča.

⁴¹ Nekztan nii parti tunca tjaajintanacaqui nuž
nonžcu, žawjchiča Jacobuž nižaza Juanž kjutni.

⁴² Nekztan Jesusaqui tjaajinta žoñinaca kjawziča,
tuž cjican:

—Ančhucqui zizza. Tsjii nacionž chawjc
jiliriqui nacion nužpachaž cazkatča. Tsjii c'ari
patrunažtakaz cjissa jilirinacaqui. Jilirinacaqui
tjapa žoñinaca rispitskatča. ⁴³ Ančhuczti anača
nižta cjisqui. Jakziltat ančucaquiztan juc'ant
chekan žoñi cjis pecčhaj niiqui, partinacž piyuna
cjis waquiziča. ⁴⁴ Jakziltat ančucaquiztan
ancha tucquin cjis pecčhaj niiqui, tjapa
žoñinacž mantuquizpanž cjis waquiziča.
⁴⁵ Jalla nižtijapa wejr tjonchinča. Tsewctan
cuchanžquita Yooz Zoñtča. Pero ana žoñiž
sirwita cjisjapa tjonchinča. Antiz žoñinaca
sirwisjapa tjonchinča. Zoñinacž cuntiquiztan
ticzjapami, žoñinaca liwriizjapami, nijapa
tjonchinča wejrqui.

ZUR ZOÑI CHJETINTA

⁴⁶ Nekztan Jesusaqui Jericoquiztan
ulanžquichiča tjaajinta žoñinacžtanami tama
žoñinacžtanami. Jicz latuquiz tsjii zur žoñi julzi
želatča, tomangžcan. Bartimeo cjitatača,
Timeož majch. ⁴⁷ Nii Nazaret wajtchiz Jesusa
macjatžquiñi nayžcu, nii zur žoñiqui kjawchiča,
tuž cjican:

—¡Jesusa, Davidž Majchimča! ¡Wejr okžnalla!

⁴⁸ Nekztan žoñinacaqui nii zur žoñi ujsiča:

—¡Ch'uj žela! —cjican.

Nekztan nii zur žoñiqui juc'anti kjawchiča:

—¡Davidž Majch, wejrpanž okžnalla!

⁴⁹ Nekztan Jesusaqui tsijtsiča.

—Nii žoñi kjawžca, —cjichiča. Zoñinacaqui nii zur žoñi kjawziča, tuž cjican:

—Tsijtsna. Zuti cjee. Jesusaž am kjawža.

⁵⁰ Nekztan niž zquiti cujtžcu, tjojktichiča. Jesusižquin macjatchiča. ⁵¹ Nekztan Jesusaqui nii žoñi pewczyča:

—¿Ĉhulum pecya? ¿Kjažum wejr paljay-ya?

Nii zur žoñiqui kjaaziča:

—Tjaajiñi Maestro, ancha zurtča wejrqui. Chertz pecuča.

⁵² Jesusaqui cjichiča:

—Am tjapa kuztan cjen žejtchamča. Jazic oka.

Nii orapacha nii žoñž ĉhujquiqui cjetsiča. Cherñi cjissiča. Nekztan Jesusaž okan nii žoñiqui apziča.

11

JESUSAQUI JERUSALEN WATJA LUZZICHA

¹ Nekztanaqui pizc wajtquin irantichiča Tsjiiqui Betfagé cjitača, tsjiiqui Betania cjita. Jerusalén wajtž žcatillatača, Olivos cjita cur zanquiz. Jesusaqui tsjii pucultan tjaajinta žoñinaca tuqui cuchanchiča, ² tuž cjican:

—Jerusalén watja oka. Irantižcu tsjii mokžta aznu cheraquiča. Nii aznuqui ana zinta žoñiž yawztača. Jalla nii aznu jweržcu wejtquin zijjacaquiča. ³ Yekjap žoñiž pewcznanaqui, “¿Kjažtiqiztan nižta paa?” cjenaqui, ančhucqui

tuž kjaaznaquiča, “Chawjc jiliriž pecča”, cjican. “Upaquiztan tii aznuc tjepuntaž cjequiča”.

⁴Nekztan nii pucultanaqui ojkchiča. Tsjii aznu cherchiča, kjuy zanquiz mokžta; callquiztača. Nekztan ninacaqui aznu jwersiča. ⁵Yekjap nekz žejlñi žoñinacaqui pewcziča:

—¿Kjažtiquiztan ančhuc nii aznu jwerjo?

⁶Jesusiž chiitacama kjaaziča. Nužquiz nii žoñinacaqui cutziča. ⁷Jesusižquin nii aznu zijcchiča. Nekztan zquitinaca carunsiča, Jesusiž yawzjapa. ⁸Yekjap žoñinacaqui ch'ojña ramuzanaca pootžcu, nii jiczquiz chjinchiča. Zquitinaca chjinchizakazza. Nuž paachiča rispitsjapa.

⁹Jesusiž tucquin ojkñi žoñinacami Jesusiž wirquin apzñi žoñinacami tjappacha wiwchiča, tuž cjican:

—¡Viva tii Yooz tjuuquiz tjonchi žoñi! ¡Yooz wintijla! ¹⁰¡Tiiž mantaquiča, učhum tuquita žoñiča David cjita, jalla nižta! ¡Yooz wintijla! ¡Viva učhum Yooz!

¹¹Jalla nužu Jesusaqui Jerusalén watja luzziča. Nižaza timpluquiz luzziča. Tjapa kjutñi chercherchiča. Nekztan tjuñiž zeziz cjen Betania cjita wajtquin ojkchiča niž tuncapan tjaajinta žoñinacžtan.

ANA FRUTCHIZ MUNTI

¹²Jakatažuqui Jesusaqui Betania wajtquiztan ulanžcan, čjjeri eeskatchiča. ¹³Ažquiztan higer munti cherchiča, ch'ojña chjañchiz. Nii munti cherzñi ojkchiča, “Frutaj žejlž”, cjican. Nii munti irantan, chjañkaz želatča. Anatača frut

timpu. ¹⁴ Nekztan Jesusaqui nii muntiž quintra chiichiča:

—Tii muntiquiztan anaž jecmi iya fruta lu-laquiča.

Niž tjaajintanacaqui nii chiita nonziča.

JESUSAQUI TIMPLU PEWZICHA

¹⁵ Nekztan Jesusaqui niž tjaajinta žoñinacžtan Jerusalén watja irantižcu timpluquiz luzziča. Nekztan timpluquiztan zawncchuc liwj tuyñi žoñinacami kjayñi žoñinacami tjirkatchiča. Paaz campiiñi žoñinacž mizami paloma tuyñiž zillami k'ala pjokžinchiča. ¹⁶ Jesusaqui nii timplu patiuran kužñi žoñinaca k'ala jarq'uichiča.

¹⁷ Nekztanac chiižinchiča, tuž cjican:

—Cjijrta Yooz takuqui tuž cjiča: “Wejt kjuyača Yooztan parlis kjuyaqui. Jakzilta žoñimi Yooztan parlasača tekziqui.” Ančhucqui tii timplu tjangz kjuyažtakaz paachinčhucča.

¹⁸ Nekztan timplu chawjc jilirinacaqui judio lii tjaajiñinacaqui nii quintu zizcu parlichiča:

—¿Jaknužt tii Jesusa conas? —cjican.

Tjapa žoñinacazti Jesusiž tjaajintiquiztan ispan-tichiča:

—Ancha cusala, —cjican.

Nižtiquiztan nii quintri žoñinacaqui Jesusižquiztan eksñitača. ¹⁹ Tjuñiž kattan Jesusaqui wajtquiztan ulanchiča niž tjaajinta žoñinacžtan.

ANA FRUTCHIZ MUNTIQUI KJOÑCHIČHA

²⁰ Jakawenztažuqui nii higer cjita munti wilta watchiča. Waaa, kjoñchi cherchiča,

žep'anacžquiztanpacha. ²¹ Pedruqui Jesusiž tuquita chiíta taku cjuñžcu cjichiča:

—Tjaajiñi Maestro, cheržca. Amqui tii muntiž quintra chiichamča. Jaziqi kjoñchiča.

²² Jesusaqui kjaaziča:

—Yoozquiz tjapa kuztan cjee. ²³ Weraral cjiwča, jakzilta žoñit nii najwc curquiz, “Curu, tekztan zaraka. Pajk kotquiz luzca”, nuž cjican chiyasaž niiqui, nižtapachaž curu okasača, ana paysnakasaž niiqui, tjapa kuztan cjesaž niiqui. ²⁴ Jaziqi ančucaquiz chiyuča, čhjulumi Yoozquiztan mayizaquiž niiqui, tjaataž cjequiča, Yoozquin tjapa kuztanž cjee. ²⁵ Nižaza ančucqui čhjulatorat Yoozquiztan mayisaja, nii orac ančuca quintra žoñinacž uj pertunaquiča. Nekztan ančuca Yooz Ejpqui ančuca ujmi zakaz pertunaquiča. ²⁶ Ančucqui ana žoñž uj pertunasaž niiqui, nižaza arajpach Yooz Ejpqui ančuca ujnaca anazakaz pertunasača.

¿JEC JESUSIZQUIZ MANTICHI?

²⁷ Nekztanaqui Jesusaqui Jerusalén watja wilta quejpcchiča niž tjaajinta žoñinacžtan. Jesusaž timpluran ojklayan timplu jilirinacžtanami lii tjaajiñinacžtanami wajt jilirinacžtanami jalla ninacaqui Jesusižquin tjonchiča. ²⁸ Nekztan pewcziča:

—¿Jec jilirit am mantichi, tii paazjapajo? ¿Jec jilirit am utchi jilirižtakaz paazjapajo?

²⁹ Jesusac nekztan kjaaziča:

—Wejrmi jazic ančucaquiz zakal pewcznača. Ančucaž kjaaztan, wejr zakal ančucaž pewcžtac kjaaznača, jec jilirit wejr utchi, nii.

³⁰ Tiil pewcznača ančucaquiz. ¿Ject Juan mantichi, bautisjapajo? Yoozkaya už žoñej. Jazicž kjaazna.

³¹ Nekztanac ninacpora ancha ch'aasi kallantichiča, tuž cjican:

—¿Kjažum kjaaznaquejo? “Yooz mantitača”, cjequiž niiqui, nekztan “¿Kjažtiquiztan ančhuc nii Juan ana criichinčhuctajo?” nuž cječan tiicni.

³² Učhumqui anapanča chiyi atasacha, “Zoñiž mantitacha”, cjican.

Zoñinacaqui walja nii Juanžquin rispittiquiztan, cjichiča:

—Werara Yooz taku parliñi profetača Juanqui.

Nižtiquiztan nii jilirinacaqui žoñinaca ekskuc,

³³ ana kjaazni atchiča. Ninacaqui chiichiča:

—¿Jaknužukazlan? Nekztanac Jesusac cjichiča:

—Nižaza wejr ana zakal maznasača, jec jilirit wejr utchi, nii.

12

ANA ZUM PIYUNANACZ QUINTU

¹ Nekztan Jesusaqui tsjii quintu paljaychiča, tuž cjican:

—Tsji žoñi želatča, patruna. Nii žoñiqui uwas zkala čhjacchiča. Nekztan pajk uyu pirkichiča nii zkal muytata. Nižaza maz ojt paachiča, uwas kjaz spjičtjapa. Nekztan campanturi cherchi torre pirkichiča, zkala itzjapa.

‘Nekztan nii patrunaqui zkala partira tjaachiča piyunanaczquiz. Nekztan ažkquin ojkchiča. ²Nekztanaqui zkala ricujz timpuž tjon-tan nii patrunaqui tsjii piyuna cuchanžquichiča,

niiž partir zkala ricujzjapa. ³ Nii partira tanzñi žoñinacaqui patrunaž cuchanžquita piyuna tanžcu kijtchiča. Wjajtchiča. Ana čjulchiz cuchanchiča patrunžquin. ⁴ Nekztan nii patrunaqui tsjižtan wilta cuchanžquichiča. Nii partira tanzñi žoñinacaqui nii patrunž piyuna maztan čhajcchiča. Achquiz chjojritchiča. Čjaawjkatchiča. ⁵ Nekztan nii patrunaqui wilta tsjii piyuna cuchanžquichiča. Čjep wiltiquiziqui piyuna conchiča. Nižta anawali paachiča tsjii kjaž cuchanta piyunanacžquiz. Partiqui wjajttatača. Partiqui contatača.

⁶ ‘Iya tsjii želatča nii patrunž k'ay majch. Ultimquiziqui nii patrunaqui k'ay majch cuchanžquichiča, “Wejt majch rispitta cjequiča”, cjican. ⁷ Nii partira tanzñi žoñinacazti ninacpora parlassiča tuž cjican, “Tsjii nooj tii majchqui ejpž irinsa tanznasacha. Tii zkal yokanaca k'alaž ricujasacha. Ojklay tiiž conla. Nekztan tsjii nooj učumnacaltaž tjappacha tii zkal yokanaca cjequiž, jalla”. ⁸ Nekztanaqui nii majch tanžcu conchiča. Nekztan nii yokquiztan niiž ticzi curpu jwescu, tjojtchiča.

⁹ Nekztan Jesusaqui pewcziča:

—¿Nii uwas zkalchiz patrunaqui, čjulut paačhaja? Wejr cjiwcha, nii patrunaqui tjonaquiča. Nekztan nii partira tanzñi žoñinaca conaquiča. Nekztan niiž uwas zkal yokanaca yekjanacžquiz tjaaquiča.

¹⁰ ‘Ančhucqui Yooz taku liichinčhucča, ¿ana jaa? Tsjii Yooz takuqui tuž cjiča: “Kjuy pirkiñinacaqui tsjii maz tjojtchiča. Nii tjojtta mazqui isquinquiz cjissiča. Ultimquiz-

iqui tucquin cjissiĉha. ¹¹ Yoozqui nuĵ
cjiskatchiĉha. Nii cherĵcu ancha ispantich-
inĉhumĉha”.

Nuĵ cjiĉha cijjrta Yooz takuqui.

¹² Nekztanaqui nii quintri ųoņinacaqui Jesusa
tanz pecatĉha:

—Tii quintu wejtnaca quintraĵ, —cjican.

Nekztan nii ųejlņi ųoņinaca ekscu, quintri
ųoņinacaqui Jesusa ecĉiĉha, ana kjaĵ cjiscu.
Nuĵquiz ojkiĉha.

TASA TJAAZ PUNTU

¹³ Yekjap fariseo ųoņinacaqui Herodes
ųoņinacĉtan cuchanĵquitataĉha, Jesusa pewczņi.
Niiĵ chiitiquiztan tsjii anazum taku jwes
pecatĉha. ¹⁴ Jaziqui cjichiĉha:

—Tjaajiņi Maestro, zizuĵ wejrnacqui, am wer-
arapan chiiņamĉha, ųoņinacaĵ am quintra chiichiĵ
cjenami. Niĵaza am taku anaj tsjii tsjii chi-
ichila ųoņinacĉ laycu. Yooztan kamz puntuquiz-
tan werarapan tjaajiņamĉha. Jazic tjaajņnalla tii
puntu. Wejrnacqui César cjita jilirĵquiz tas paaz
tjaayiņĉha. ĴNuĵ walikazkay uĵ anaĵ wali cjesaj?
ĴNii tas paaz tjaaz waquizasaya, uĵ anaĵ waquiza-
saj, jaa?

¹⁵ Jesusaqui ninaca pizc kuzziz zizatĉha. Nekz-
tan kjaaziĉha:

—ĴKjaĵtiquiztan anĉhucqui wejr ujchiz jwes
pecjo? Tsjii paaz zijjca, cherzjapa.

¹⁶ Tsjii paaz zijjĉiĉha. Nekztan Jesusac
pewczĉha:

—ĴTii paazquiz, jecĵ yujctaya? ĴJecĵ tjuu cjiir-
tataya?

Ninacaqui kjaaziča:

—César cjita jilirž tjuuča. Niiž yujcča niiqui.

¹⁷ Nekztan Jesusaqui chiichiča.

—Chjulumi jiliržta cjenacui jiliržquiz tjaa.
Nižaza čjulumi Yoozta cjenacui Yoozquiz tjaa.

Nuž chiitquiztan ninacaqui ancha
ispantichiča.

JACATATZ PUNTU

¹⁸ Nekztan yekjap saduceo žoñinacaqui
Jesusa chertzni ojkchiča. Jacatatz puntu ana
criiñipantača. Jesusižquin macjatžcu pewcziča:

¹⁹ —Tjaajiñi Maestro, Moisesaqui
učumnacalta cjiirtkalča, tuž cjan: “Tsjii žoñi
ticznasaž niiqui, niiž tjun ana ocjalchiz cjesaž
niiqui, nekztan nii ticzi žoñž jilaqui naa žewatan
zals waquiziča, nii ticzi jilž cuntiquiztan
ocjala paazjapa”.

²⁰ Jaziqui pakallak jilazullca
želatča. Nii jilir jilaqui zalsiča. Nekztan
ticziča ana ocjalchiz.

²¹ Nekztan tsjii taypir
jilaqui naa žewatan zalsizakazza. Nekztan ana
ocjalchiz ticzizakazza. Nekztan yekja taypir
jilaqui naa žewatan zalsizakazza. Nekztan ana
ocjalchiz ticzizakazza.

²² Tjappach nii pakallak
jilazullcanacaqui naa žonatan zalsiča. Nekztan
tjappacha ana ocjalchiz ticziča. Ultimquiziqui
naa žonqui ticzinča.

²³ Jaziqui žoñinaca
jacatattanaqui wilta žeti tantanaqui žjakzilta jilž
tjun naa žon cjequejo? Pakallakuqui naa žonatan
zalsiča.

²⁴ Jesusaqui kjaaziča:

—Ančuca takuqui tsjii kjutñi
chiyiñchucpanča. Ančhucui Yooz takumi

Yooz azimi anapan zizza. ²⁵ Ticzi žoñinacaž jacatattanaqui anaž zals želaquiča. Anaž tjojowami turtakanacami zalznaquiča. Arajpach anjilanaca irataž kamaquiča. ²⁶ Jacatatz puntuquiztan Moisesaqui liwruquiz cijrtkalča. Liichinčucča, ¿ana jaa? Tsjii ujsñi kalquiztan Yoozqui Moisesquiz paljaychiča, tuž cjican: “Abrahamž Yooztča wejrtča. Nižaza Isaacž Yooztča, nižaza Jacobž Yooztča”. ²⁷ Yooz Ejpqui anača ticzi žoñž Yoozqui, žejtñi žoñž Yoozqui. Nižtiquiztan ančuca takuqui anča tsjii kjutñipankazza.

¿JAKZILTA YOOZ MANTITAT CHEKANAQUI?

²⁸ Nekztanaqui žoñinacžtan Jesužižtan ch'aasñi nonžcu tsjii judiuž lii tjaajiñi žoñiqui macjatžquichiča. Jesusaž zuma kjaaztiquiztan nii žoñiqui pewczizakazza, tuž cjican:

—¿Jakzilta Yooz mantitat chekanaqui?

²⁹ Jesusaqui kjaaziča:

—Tii Yooz mantitača chekanaqui: “Nonžna ančhucqui, Israeli wajtchiz žoñinaca. Tsjan chawjc jiliriča učum Yoozqui. Ana iya yekja Yooz žejlča. Yoozqui Jiliripanča. ³⁰ Ančhucqui tii ančuca Yoozquiz tjapa kuztan sirwaquiča, nižaza tjapa animužtanami, nižaza tjapa pin-samintužtanami, nižaza tjapa aztanami”. Jalla nii Yooz mantitača chekanaqui. ³¹ Nižtazakaz nii jaru tii Yooz mantitac žejlča. Tuž cjiča: “Jaknužum persunpachquiz okzñamžlaja, jalla nižta okzñi kuzziz cjistanča žoñinacžquizimi, liji-tum mazižtakaz”. Tii pizc mantitanacača juc'ant chekanaqui čjul mantitanacquiztanami.

³² Nekztan nii judío tjaajiñiqui cjichiča:

—Tjaajiñi Maestro, werara chiichamča. Am chiitaqui cusača. Tsjii Yoozpankaz žejlča; ana iya želasača. ³³ Tii Yoozquiz sirwispanž waquizila, tjapa kuztan, nižaza tjapa animužtan, nižaza tjapa pinsamintužtan nižaza tjapa aztan. Nii jaruqui jaknužum persunpachquiz okzñamžlaja, jalla nižta okzñi kuzziz cjistanča zoñinacžquizimi, lijitum mazižtakaz. Yoozquin ujta wilana puntu mantitami nižaza ofrenda tjaaz mantitami jalla nii mantitanacžquiztan tii pizc Yooz mantitanacača juc'ant chekanaqui.

³⁴ Nii judío tjaajiñi zoñiqui zuma intintazzi razunchiz chiichiča. Nižta nayžcu Jesusaqui chiichiča:

—Amqui Yooztan kamz jicz cježullača, Yooz mantita zoñi cjisjapa.

Nekztan zoñinacaqui iya pecunchi Jesusižquiz pewczñi anaž atatča.

¿CRISTUQUI JECZ MAJCHTATA?

³⁵ Jaziqui Jesusaqui timpluquiz tjaajincan, cjichiča:

—Nii judío tjaajiñinacaqui tuž cjiča: “Davidž majchkazza Cristuqui”. ¿Kjažtiquiztan nuž cjeejo?

³⁶ Arajpach Yooz Espirituqui David chiikatchiča, tuž cjican:

“Yooz Ejpqui wejt chawjc jiliržquiz cjichiča: ‘Tsjii ora wejrqui am kjojch koztan am quintri zoñinaca t'okskatača. Nii oracama wejt žew latu julzna’ ”.

³⁷ Jaziqui Davidaqui persunpacha cjichiča: “Chawjc jiliriča tiiqui”. ¿Nižtiquiztan jaknužt

niž chawjc jiliri niž majchqui cjesajo? —Nuž cjichiča Jesusaqui.

Nii tama žejlñi žoñinacaqui Jesusiž taku nonz jutztazziča.

JUDIO LII TJAAJIÑINACA

³⁸ Nižaza tjaajincan Jesusaqui cjichiča:

—Judío lii tjaajiñinacžquiztan cwitazaquiča. Ninacac tol zquitchiz ojklaz jutztazñiča. Ninacaqui palazquiz tsaanskatzmi rispitskatzmi jalla niika pecñiča. ³⁹ Ninacaqui ajcz kjuyquiz tucquin julz pecñiča. Nižaza pjijstiquiz lujlcan ancha tucquin cjicjis pecñiča. ⁴⁰ Ninacpacha žewžewanaca t'akjiri cjiskatñiča. Nižaza žoñinaca incallzjapa ažka Yooztan parlitažoka cjiñiča. Jaziqui ninacaž juc'anti casticta cjequiča.

OFRENDA PUNTU

⁴¹ Nekztan Jesusaqui ofrenda tjaaz cajun yucquin julziča. Nekzi žoñinaca paaz uchan cherchiča. Yekjap ricachunacaqui muzpa paaz utchiča. ⁴² Nekztan tsjaa poris žewqui tjonchinča. Pizc paazalla utchinča, koluculla. ⁴³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niž tjaajinta žoñinacžquiz kjawziča. Nekztan intintiskatchiča:

—Weraral chiyuča, naa poris žewqui nii cajunquiz juc'anti utchinča, tjapa nii parti žoñinacžquiztan cjen. ⁴⁴ Nii parti žoñinacaqui čhjetinta paaz utchiča. Naa poris žewzti tjappacha naatan kamñi paaz utchiñiča.

13

JUDIO TIMPLUZ PUNTU

¹ Nekztan timpluquiztan ulnan tsjii tjaajinta žoñiqui Jesusižquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Tjaajiñi Maestro, cheržca. Tii pajk maznacami tii pajk kjuyanacami ancha cusačha.

² Jaziqui Jesusaqui nižquiz chiichičha:

—Tii pajk kjuyanaca cherčha amqui. Wejrqui cjiwčha, tsjii nooj ana zinta tii maznacaqui pirkita želaquičha. Tjappacha pajlžtaž cjequičha.

TII MUNTU TUCUZINZ PUNTU

³ Nekztan Olivos cjita curu ojkchičha, timpluž zanquiz. Nekzi Jesusac julzi želatčha; ana iya žoñi želatčha. Nekztan Pedružtan, Jacobožtan, Juanžtan, Andrestan, ninacaqui Jesusižquiz pewczičha, tuž cjican:

⁴ —Maznalla wejtnacaquiz. ¿Ĉhjulorat nii amiž chiita wataquejo? ¿Ima amiž chiita watan, ĉhjulunacat wataquejo?

⁵ Nekztan Jesusaqui kjaazičha:

—Ančhucqui persunpachquiz cwitaza, anačha jeczquizimi incallskata. ⁶ Zoñinacaqui wejt tjuu aynakcanž tjonaquičha, tuž cjican: “Wejrtčha Cristutqui”, Jalla nekztanaqui muzpa žoñinacaqui incallskataquičha.

⁷ ‘Ančhucqui quintunaca nonznaquičha, quira žejlz quintunaca, ch'ajwa quintunaca. Nekztan anačha tsucaquičha ančhucqui. Nižtapanž wataquičha. Tii muntu tucuzinzqui imaž irjatžquičha. ⁸ Nacionporaž kichjasaquičha. Wajtporaž kichjasaquičha. Tjapa kjutñi yokac chjeknaquičha. Mach'anaca želaquičha. Zoñipora kichjasaquičha. Ancha žoñinaca t'akjisaquičha tjapa

kjutñi. Sufrisnaca uzcakaž kallza. Wiruñac juc'ant sufrisnaca želaquiča.

⁹ ‘Ančhucqui persuna waljaž cwitazaquiča. Zoñinacaqui ančhuc tanžcu jilirinacžquin chjichaquiča. Nekztan ajcz kjuyquiz wjajszakaz cjequiča ančhucqui. Werič cjen chawjc jilirž yujcquizimi wajt jilirž yujcquizimi apantitaž cjequiča. Nekztan wejt puntuquiztan ninacžquiz maznaquiča ančhucqui. ¹⁰ Ima tii muntuž tucuzan, Yooz takuqui tjapa nacionquin maz maztaž cjequiča. ¹¹ Chjulorat ančhucqui jiliržquiz apantita cječhaja, jalla nii ora anača eksnaquiča, ¿kjažt wejr cjeequejo? —cjicanaqui. Nižaza anača anča čhjulu chiismi pinsaquiča ančhucqui. Nii oraqui Yooz ančucaquiz tjaažznaquiča, čhjul takut chiyačhaja, nii. Ančuca persun pinsita inapankazza. Nii oraqui Yooz Espirituqui ančucaquiz chiikataquiča. ¹² Tsjii jilaqui persun jila tarasunaquiča conkatzjapa. Ejpnacaqui persun maati tarasunaquiča conkatzjapa. Maatinacami maa ejpž quintra tsijtsnaquiča conkatzjapa. ¹³ Ančhuc werič cjen tjapa zoñinacaž chjaawjtaž cjequiča. Jakzilta zoñit ticzcama wejtquiz tjurt'ačhaja jalla niiqui liwriitaž cjequiča.

¹⁴ ‘Daniel cjita Yooz taku parliñi profetaqui cjiirtkalča, tuž cjican: “Tsjii nooj tsjii juc'ant anawal akñi zoñi želaquiča”. Jakziquin niiqui ana žejsalaja, nicjuñ želaquiča tii anawaliqui. Chjulorat ančhucqui nižta cheračhaja, nii ora curunacquin atipas waquiziča tjapa Judea yokquin žejlñinacaqui. Liñi zoñiqui intintazla.

¹⁵ Nii kjuy juntuñ žejlñi zoñinacaqui chjijwžcu

ana kjuya luzla, čhjulumi chjichi jwesjapa. ¹⁶ Nii zkalquin žejlñi žoñinacaqui ana kjuya quejpla, zquiti apti. ¹⁷ Nii timpuquiziqui ic maatakanacami k'azllu wawchiz maatakanacami ancha t'akjiri cjequiča. ¹⁸ Yoozquinča mayiza ančhucqui, anaj zak timpuquin tižtanacac tjonla, nii. ¹⁹ Tii sufris timpu yekja sufrisnacquiztan juc'anti sufris cjequiča. Tuqui timpuqui Yoozqui tii muntu paachiča. Nekztan jecchuc anapanž tižta sufrisnacac watchiqui. Tekztan najwccchuc anaž iya juc'anti sufrisqui cjequiča. ²⁰ Yoozqui anaž tii sufrisnaca tucuskataquiž niiqui, tjapa žoñinacaž ticznaquiča. Yoozqui niíž illzta žoñinacž cjen tii sufrisnaca tucuskataquiča.

²¹ 'Nižaza yekjap žoñinacaqui ančhucaquiz chiyaquiča: “Chera. Ticjuča Cristuqui”. Yekjapac chiyaquiča: “Nacjuča Cristuqui” cjican. Nuž čiichiž cjenami, anapanča nii taku criyaquiča ančhucqui. ²² Incallñi žoñinacaž tjonaquiča. Tsjii incallñinacaqui: “Cristutča wejrqui”, cjequiča. Yekjapazti: “Yooz taku parliñtča wejrqui”, cjequiča. Ninacaqui walja ispantichuca milajrunacaž paaquiča, incallzjapa. Tjapa žoñinacaž incallz pecaquiča, Yooz illzta žoñinacami. ²³ Ima tižtanacaž tjonan wejrqui ančhucaquiz mazinchiñča. Nižtiquiztan walja cwitazaquiča ančhucqui. Nižta kuzziz cjee.

¿JAKNUŽT CRISTUQUI TJONAQUI?

²⁴ 'Nekztanaqui tii sufris timpu wattan, tjuñiqui zumaquiča. Nižaza jiiizmi anaž iya kjanaquiča.

²⁵ Warawaranacami tsewctan tjojtsnaquiča.

Tseecu azziz žejlñinacaqui chjekinskattaž cjequiča. ²⁶ Jalla nekztanaqui žoñinacaqui tii tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñiž cheraquiča. Wejrqui tsjir taypiquiz tjonacha, walja aztan, ancha ispantichuca. ²⁷ Nekztanaqui tjapa kjutñi nii arajpach Yooz anjilanacaqui cuchanta cjequiča, weriž illztanaca juntjapžcajo. Tjapa yok tjyquiztanpacha tjapa arajpach tjyquiztanpacha juntjapžtaž cjequiča.

²⁸ ‘Ančhucqui tii puntu zizaquiča higuera cjita muntiquiztan. Chjulorat nii muntiqui ch'ojñantis cjissaja, jalla nii ora waj kutunz timpu žcatiča. Nužupanž zizza ančhucqui. ²⁹ Jalla nižtapacha tii weriž chiita watan, ančhucqui tuž zizaquiča; tii tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñiqui wajillaž tjonajućiča, nii. Nižaza tii muntu tucuzinzqui žcatillača. ³⁰ Weraral cjiwča, tjapa tii timpuquiz žejlñi žoñinacaqui ana ticznaquiča, ima tii weriž chiita watan. ³¹ Arajpachami yokami tucuzajućiča. Wejt takunacazti wiraž ana tucuzajućiča. Nužupanž cumplisnaquiča.

³² ‘Wejt tjonz tjuñimi wejt tjonz orami anaž jecmi zizasača, anaž nii arajpach Yooz anjilanacami, anaž Yooz majchmi. Yooz Ejp alajakaz zizza.

³³ ‘Ančhucqui, persuna naazna, cwitaza, Yoozquin mayiza. Chjulorat nii tjuñi tjonachaja, nii ora ana zizza ančhucqui. ³⁴ Jalla tii quintuž iratača wejt tjonz tjuñi. Tsjii žoñiqui ažkquin ojkz tantiichiča. Ima niž kjyquiztan zarakcan zapa mayni niž piyunanacžquiz langz tjaača. Kjuy cwitiñi žoñžquiz zuma cwitajo mantiča. ³⁵ Nekztan ojkžcu, čhjulorat nii kjuychiz žoñiqui

quepačhaja, jalla nii ora, piyunanacaqui ana zizza, niit uż zeztan tjonáčhaja, niit uż chica arama tjonáčhaja, niit uż kjantat ora tjonáčhaja niit uż wentan tjonáčhaja. Chjulatorat tjonáčhaja, ninacaqui anaž zizza. Nižtiquiztan piyunanacaqui listuž cjila. ³⁶ Jalla nii irata ančhucqui listuž cjee. Tiripintit ančhucraž tjajan tjonasača. ³⁷ Wejrqui ančhucquizimi tjapa zoñinacžquizimi chiyučha, listupanča cjee.

14

¿JAKNUŽUM JESUSA TANAS?

¹ Puc majkaz pjaltiča pascu pjiztiquinaqui. Nii orazakaz yekja pjiztaqui kalltiznatča, ana liwaturchiz t'anta lujlz pjizta. Jalla nii ora timplu jilirinacžtan judio tjaajiñinacžtan palt'ichiča, tuž cjican:

—¿Jaknužum Jesusa incallžcu tanas?

Nižaza nuž tanžcu, Jesusa conzjapa kazziča.

² Ninacaqui tantiižcu, cjichiča:

—Pjiztiquiz anaž tanz waquizasača. Zoñinacaqui učhum quintraž cjisnasača.

JESUSIZ ACHQUIZ ASIITI ALZTA

³ Jesusaqui Betania cjita wajtquiz želatča, Simonž kjuyquiz. Nii Simonaqui tuqitan mojkchi janchichiz žejlñitača. Nekzi lulan tsjaa maatak žonqui tsjii putillžtan tjonzinča. Nii putillquiz cusa mazk'a ulurchiz asiiti želatča, nardo cjita, ancha jila walurchiz. Nii putillaqui zuma alabastro cjita maztan paatatača. Nekžtan naa maatak žonqui putilla kjolžcu Jesusiž achquiz

asiiti alsinča. ⁴ Yekjap nezk žejlñi zoñinacaqui žawjziča. Ninacpora palt'ichiča, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan nii mazk'a ulurchiz asiiti pertejo? ⁵ Naalaqui asiiti tuysalani quinsa patac denario cjita paazuñ. Nekztan nii paazqui poris zoñinacžquiz onansalani.

Naaža quintra chutchiča. ⁶ Nekztan Jesusaqui chiichiča:

—¿Kjažtiquiztan taa žonatan chjijcisejo? Anača taa žon kjaž cjisqui. Wejtquiziqui walika paachinča. ⁷ Poris zoñinacami panž žejlča. Chjulorami ninacžquiziqui yanapasača. Wejrqui anal ančucatan tira želača. ⁸ Taa žonqui jaknužt payi atčhaja, nii paachinča. Ima wejt curpu tjatan asiitižtan alsinča. ⁹ Chekpacha weraral cjiwča, jaksiquinami tjapa kjutñimi Yooz taku parlita cječhaja, jalla nicju taaža paata parlita cjequiča, taa maatak žon cjuñznajo.

JUDASQUI JESUSA TANKATZ PINSICHICHA

¹⁰ Nekztanaqui Judas Iscariotiqui timplu jilirinacžquin palt'i ojkchiča. Jesusiž tuncapan tjaa-jinta zoñinacžquiztantacha Judasqui. ¹¹ Judas taku nonžcu jilirinacaqui ancha chipchiča:

—Paaz tjaasača, —cjican.

Nekztanaqui Judasqui tantiichiča, čhjulorat wali cječhaja, Jesusa tankatzjapa, nii.

PASCU CHJERI LUJLCHICHA

¹² Pjijzta kallñi tjuñi, ana liwaturžtan t'anta lujlz pjijzta, nii tjuñi judio wajtchiz zoñinacaqui pascu uuza conñiča. Nii noojpacha tjaa-jinta zoñinacaqui Jesusižquiz pewcziča:

—¿Jakziquin wejrnacqui ojkz waquiziya, pascu čhjeri luli tjaczjapaya?

¹³ Nekztan Jesusaqui pucultan tjaajintanaca cuchanchičha, tuž cjican:

—Wajtquin oka. Nekzi tsjii žoňžtan zalaquičha kjaz luuz kužži. Nii žoňž wirquiz apznaquičha.

¹⁴ Jakziquin nii žoňiqui luzachaja, jalla nicju nii kjuychiz žoňžquiz paljayaquičha, tuž cjican: “Tjaajiñiqui cjichičha: ¿Jakziquin wejt tjaajintanacžtan pascu čhjeri lulasaya? ¿Jaknit nii kjuyajo?” ¹⁵ Nekztan nii kjuychiz žoňiqui tsewcta pisuquin tsjii pajk kjuya tjeeznaquičha ančhucquiz. Nii kjuya listu tjaczta cjequičha. Jalla nicju učumqui čhjeri kiswaquičha. —Nuž mantichičha Jesusaqui.

¹⁶ Nužquis nii pucultan tjaajintanacaqui zarakchičha. Watja ojkchičha. Jesusiž chiitacama nižtapacha watchičha. Nekztanaqui pascu čhjeri kissičha.

¹⁷ Tjuñiž kattan Jesusaqui tjonchičha tuncapan tjaajintanacžtan. ¹⁸ Čhjeri lujlcan Jesusaqui chichičha:

—Weraral cjiwčha, ančhucquiztan tsjii wejt-tan lujlñiqui wejr tarazunaquičha.

¹⁹ Ninacaqui nužquiz llaquita cjissičha. Nekztan ninacaqui Jesusižquiz pewczičha. Tsjiiqui:

—¿Wejr kay? —cjichičha.

Tsjiiic:

—¿Wejr kay? —cjichizakazza.

²⁰ Nekztanac Jesusac kjaazičha:

—Tuncapaniž ančhucqui tsjiiqui wejr tarazunaquičha. Anziqui niičha wejttan chica čhjeri lujlchi. ²¹ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz

Zoñtcha. Wejr okača, Yooz taku cjiirtacama. Jakziltat wejr tarazunačhaja, jalla niiqui juc'anti castictaž cjequiča. Nii tarazuñi zoñiqui anaj maa pjuchquiztan nastčhaj niiqui, juc'ant cusaž cji-tasača.

²² Nekztanaqui čhjeri lujlcan, Jesusaqui t'anta tanžcu Yoozquin gracias cjican chiichiča. Nekztan t'anta kjolžcu, tjajintanacžquiz tojziča, tuž cjican:

—Tanzna. Tii t'antača wejt curpu cuntaqui.

²³ Nekztan tsjii wazu tanziča. Yoozquin gracias cjican chiichizakazza. Nekztan ninacžquiz tjaatan, tjappacha ninacaqui nii wazquiztan licziča. ²⁴ Jesusaqui chiichiča:

—Wejt ljocquiztan cjiča tiiqui. Wejt ljocžtan tsjii ew acta tjulžta cjequiča. Wejt ljocqui tjapa žoñinacž cuntiquiztan tjawktaž cjequiča.

²⁵ Weraral cjiwča, uwas kjaz ana iya licača, čhjulatorat Yooz tjapa mantačhaja, jalla nii oracama.

PEDRUQUI JESUSA ANA PAJÑI TUCAQUICHA

²⁶ Tsjii Yooz wirsu itscu ojkčiča Olivos cjita curullquin. ²⁷ Nekziqui Jesusaqui chiichiča:

—Tii weenaqui tjapa ančhucqui ana wejtquin kuzziz tucacquiča. Nižtapan cjiirta Yooz takuqui cjiča:

“Wejr arajpach Yoozqui awatiri conača. Nekztan uuzanacaqui wichansnacquiča”.

²⁸ Jesusaqui cjichizakazza:

—Nekztan jacatatžcuqui ančuca tuqui okjayača Galilea cjita yokquin

²⁹ Nekztan Pedruqui chiichiča:

—Tjappacha ana amquin kuzziz cječhani. Wejrqui ana wira nižta cjesača.

³⁰ Jesusaqui kjaaziča:

—Weraral cjiwča, tii weenpacha amqui ana wejr pajni tucaquiča, Ima wallpaž pizc wiltaž kjawan, amqui čjep wilta wejr ana pajnim chiyaquiča.

³¹ Pedruqui juc'anti tjurt'ichiča, tuž cjican:

—Wejrqui amtan chicami waztal ticznasača. Anapan amquiztanac zarakasača.

Tjapa nii tjaajintanacaqui nižtapacha tjurt'ichiča.

JESUSAQUI YOOZTAN PARLICHICHA

³² Nekztan Getsemaní cjita yokquin ojkchiča. Nicju Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžquiz chi-ichiča:

—Tekzi julzna. Wejrqui Yooztan parli okača.

³³ Nekztan Pedružtan Jacobžtan Juanžtan chjitchiča. Jesusaqui walja llaquita kuzziz turwaysiča. ³⁴ Niiž tjaajintanacžquiz paljaychiča:

—Wejt kuzqui ancha llaquita, ticzucacha. Ančhucqui tekzi žela. Wilazaquiča; anača tjajaquiča.

³⁵ Nekztan tsjii koluc tuquinalla ojkchiča Jesusaqui. Yokquizkaz tuzi t'okziča. Yooquiztan mayizichiča, tuž cjican:

—Tii juc'ant sufris timpu anal wats pecuča. Tii sufrisquiztan liwriychucažlaj niiqui, amquiž liwriyalla.

³⁶ Tira maycan cjichiča:

—Yooz Ejp, amqui čhjulumipankam atasacha. Tii sufrisnacquiztan liwriyalla. Pero anal wejt kuzcama paaz pecucha. Jaknužt am kuz amtičhaj niiqui, jalla nuž am munañpaj cjila.

³⁷ Nekztanaqui tjaajintanacžquin quejpžquichiča. Tjajchi zalchiča. Nekztanaqui Jesusaqui Pedružquiz cjichiča:

—¿Simona, amquim tjajya? ³⁸ ¿Anam tsjii orami wilazi atya? Wilaza. Yoozquiztan mayiza, ana ujquiz tjojtzjapa. Ančhucqui ancha kuztanča. Pero ančuca curpuzti anaž awantasača.

³⁹ Nekztan Jesusaqui wilta Yooztan parli ojkchiča. Tuquiqui jaknužt parličhaja, nižtazaka parličiča. ⁴⁰ Wilta tjaajintanacžquin quejpžquichiča. Wilta tjajchi zalchiča. Ancha tjaji atipskatchiča. Ninacaqui Jesusižquiz ana kjaazñi atchiča. ⁴¹ Jalla nekztan Jesusac čhjep wilta ojkžcu quejpžquichiča. Nekztan chiichiča:

—Jaziqui tjajchinčhucča, ančhucqui, nižaza jeejzinčhucča. Nužukaz. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča. Wejrqui ujchiz zoñinacž kjarquiz tankattal cjeeča. Nii ora anziqui irjatžquichiča. ⁴² Zaazna. Ojkla. Cheržna. Wejr tarazuñi žoñiqui nii nacjuž tjonča.

JESUSAQUI TANTATACHA

⁴³ Nii ora Jesusaž nuž chiyan, tsjiiqui tuncapan tjaajinta žoñinacžquiztan tjonchiča, Judas cjita. Tama žoñinacaqui Judastan tjonchiča pajk cuchillunacchiz, nižaza wjajtz carotinacchiz. Timplu chawjc jilirinacžtan judío lii tjaajiñinacžtan wajt jilirinacžtan ninacaž

cuchanžquita tjonchiča. ⁴⁴ Tuquitan nii tankatñi Judasqui kazziča Jesusa tankatzjapa. Nuž kazcu, cjichiča:

—Tsjii žoñil chjulznača. Niiž niic cjequiča. Nekztan zuma tanžcu chjichaquiča.

⁴⁵ Nii ora Judasqui Jesusižquiz macjatchiča:

—Tjaajiñi Maestro, —cjican.

Nekztan nii chjulziča. ⁴⁶ Nekztan žoñinacaqui Jesusa tanchiča, preso chjitzjapa. ⁴⁷ Tsjii neksz tsijtchi žoñiqui pajk cuchillu jwessiča. Jalla nekztan tsjan chawjc jilirž piyuna chjojritchiča. Tsjii cjuñi pootžcu apakchiča. ⁴⁸ Nekztan Jesusac chichiča:

—Ančhucqui cuchillunacžtan carotinacžtan wejr tani tjonchinčucča, tsjii tjañi cjes, nižtažtakaz. ⁴⁹ Zapuru ančhucaltan žejlchinča, timpluquiz tjaajincan. Wira ana wejr tanchinčucča. Pero anziqiu jaknužt Yooz taku chiičhaja, nužupanž cumplita cjila.

⁵⁰ Nekztanaqui tjapa niiž tjaajinta žoñinacaqui tsucaña wichanziča. Jesusa zinalla eclichiča.

⁵¹ Tsjii tjowaqui Jesusa apziča, tsjii zqiti irzi. Nii tjowac tantazakaztača. ⁵² Nekztan nii zqiti cutžcu, k'alapacha tsucaña atipchiča.

JESUSA CHAWJC JILIRINACZQUIN CHJICHTA

⁵³ Nekztanaqui Jesusaqui chjichtatača timplu tsjan chawjc jilirž kjuya. Nekziqiu timplu chawjc jilirinacžtan wajt jilirinacžtan judío lii tjaajiñinacžtan ajczitača. ⁵⁴ Pedruqui ažquiztan apziča, chawjc jilirž kjuy patio luzcama. Nii patiuquiz zultatunacžtan julzi želatča, uj latuquiz kutuncan.

⁵⁵ Kjuyquiziqui timplu jilirinacaqui tjapa jiliri mazinacžtan Jesusiž quintra chiiñi žoñi kjuratča, Jesusa conta cjisjapa. Ana zinta uj wajtchiča.

⁵⁶ Muzpa tama žoñinacaqui Jesusiž quintra toscara chiichiča. Pero ninacž toscar takuqui anaž wira casatča. ⁵⁷ Yekjap žoñinacaqui tsijtsesu toscara chiichiča, tuž cjican:

⁵⁸ —Wejr nonziñča, tii žoñi tuž chiiñi, “Tii žoñiž kjuyta timplu pajznača. Nekztan čhjep majquiztan yekja timplu kjuyača, ana žoñiž kjuyta”. Nuž chiiñi nonzinča wejrqui.

⁵⁹ Anaž nižtami žoñinacž takuc casatča. ⁶⁰ Ultimquiziqui nii timplu chawjc jiliriQUI tsijtsiča žoñinacž taypiquiz. Jesusižquiz pewcziča:

—¿Anam kjaazñi at, kjažtatajo? ¿Kjaž cjican am quintra chii tii žoñinacajo?

⁶¹ Jesusaqui ana čjulu tawkžcu, želatča, ana kjaaziča. Nekztan nii tsjan chawjc jiliriQUI wila pewcziča:

—¿Amqui Cristumkaya? ¿Arajpach Yooz Machimkaya?

⁶² Jesusaqui kjaaziča:

—Jesalla. Wejrtča Cristutqui. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtča. Tsjii nooj ančhucqui wejr cheraquiča, juc'anti azziz Yooz latuquiz julzi. Nekztan arajpachquiztan tsjrquiz tjonača.

⁶³ Nižta chiitiquiztan nii timplu chawjc jiliriQUI niž zquti wjajrzinčiča, žawjchi tjeezjapa. Nekztan cjichiča:

—¿Kjažtiquiztan iya quintra chiiñi žoñi pecasajo? ⁶⁴ Ančhucqui nonzinčhucča. Tiiž

takuqui Yooz quintrača. Ana walipanča. ¿Chjuluchum paaqui, kjažum cjeequi? ¿Tantiyalla?

Nekztan tjappacha quintra chiichiča:

—Tii zoñi contaj cjila, —cjican.

⁶⁵ Nekztan yekjapaqui Jesusižquiz llawsižtan tjujtchiča, wjajtchizakazza. Nekztan niiž yujc pañžtan tjotžinžcu, cjichiča:

—¡Pajalla, jaziqui! ¿Ject am wjajtchejo?

Nižaza zultatunacaqui Jesusiž yujcquiz čhajcziča.

PEDRUQUI JESUSA ANA PAJŇI TUCCHICHA

⁶⁶ Nii ora Pedruqui kjuy patiuquiz želatča. Nekzi tsjaa žonqui tjonchinča. Naa žonqui timplu tsjan chawjc jilirž piyunitača. ⁶⁷ Pedruž uj latuquiz kutnan, cherchinča. Nekztan paljaychinča:

—Amqui nii Nazaret wajtchiz zoñžtan chica ojklayñamla, nii Jesusižtan.

⁶⁸ Pedruqui Jesusa ana pajñi chiichiča:

—Nii zoñi anal pajuča. Am takumi anal intintuča.

Nuž chiižcu, zancu ulanchiča. ⁶⁹ Nicju naa žonqui wilta cherchinzakazza. Nii žejlñi žoñinacžquiz maazinča, tuž cjican:

—Tii zoñicha ninacžtan chica ojklayñi.

⁷⁰ Pedruqui wilta Jesusa ana pajñi chiichiča. Nekztan tsjii upaquižtan nii žejlñi žoñinacaqui Pedružquiz cjichizakazza:

—Chekapan amqui ninacžtan chica ojklayñi žoñimla. Amqui Galilea wajtchiz žoñimla. Nii žoñinacž irataž chiiñamla.

⁷¹ Nekztan Pedruqui juramintužtan chiichiča, tuž cjican:

—Wejr toscara chiichinzlaj niiqui, Yooziž castical cčila. Tii amiž chiita žoñi ana wira pajuča.

⁷² Pizcquizic nii orapacha tsjii wallpaqui kjawchiča. Nekztanaqui Pedruqui Jesusiž chiita taku cjuñziča. Tuž mazinchitača, “Ima wallpaž pizc wiltaž kjawan, amqui čhjep wilta wejr ana pajñim tucaquiča”. Nekztanaqui Pedruqui nii cjuñžcu, ancha llaquita cjissiča. Nekztan ancha kaachiča.

15

JESUSA PILATUZQUIN CHJICHTA

¹ Kjantati timplu chawjc jilirinacžtan wajt jilirinacžtan judío lii tjaajiñinacžtan tjappacha jilirinacžtan ajczitača. Nekztan Jesusa čhejlžcu Pilato jiliržquin chjitchiča. Nekztan niizquiz intirjichiča. ² Nekztan Pilatuqui pewcziča:

—¿Am judionacž chawjc jilirimya?

Jesusaqui kjaaziča:

—Nužupanzača, amiž chiitacama.

³ Nekztan nii timplu jilirinacaqui Jesusiž quintra čhjultaki tjojtunchiča. ⁴ Pilatuqui pewczizakazza:

—¿Kjažtiquiztan am ana kjaazñi atjo? Tjapamanaž am quintra chiila, pero.

⁵ Jesusaqui ana čhjulu tawkžcu želatča. Nužquiz Pilatuqui ana iya čhjulumi chiižiñi atchiča.

ZOÑINACAQUI JESUSIZ QUINTRA CHIICHICHA

⁶ Pilatuqui pascu pjiiztiquiz tsjii piriz zoñi cutzñipantača zoñinacaž chiitacama. ⁷ Carsilquiz tsjii kjažultan gobierno quintri zoñinacaž chawjcta želatča. Barrabás cjita ujchiz zoñi carsilquiz chawjctazakaztača. Revolucionquiz zoñi conchiča Barrabás cjita zoñiqui. ⁸ Jaziqui zoñinacaqui Pilatu pewczñi tjonchiča, tuž cjican:

—Wejtnacalta tsjii zoñi cutžinalla. Tuquitanpacha nuž cutzñampanla amqui.

⁹ Pilatuqui kjaaziča:

—¿Ančhucui pecya, tii judionacž chawjc jiliri cutzta cjisjapajo?

¹⁰ Jesusa čhjaawjcu, nii timplu jilirinacaqui Pilatužquiz intirjichiča; nii zizziča Pilatuqui.

¹¹ Nekztan nii timplu jilirinacaqui Jesusiž quintra zoñinaca aptjapchiča. Nekztan zoñinacaqui maychiča, Barrabaspnkaz cutzta cjisjapa.

¹² Pilatuqui wilta pewcziča:

—¿Tiizti? ¿Jaknužt wejr paaj cjii ančhucjo? Ančhucui tii judionacž jiliriča cjinčucla.

¹³ Nii zoñinacaqui kjawchiča:

—¡Tii zoñi conzna! ¡Cruzquiz ch'awczna!

¹⁴ Nekztan Pilatuqui chiichiča:

—¿Kjažtiquiztan, čhjul uj paachit teejo?

Nii zoñinacazti juc'anti kjawchiča:

—¡Cruzquiz ch'awczna!

¹⁵ Pilatuqui nužquiz zoñinacž kuz wali cjisjapa Barrabás cutziča. Jesusa cusa wjajtkatžcuqui, Pilatuqui zultatunacžquiz intirjichiča, cruzquiz ch'awcta cjisjapa.

¹⁶ Nekztan nii zultatunacaqui jilirž kjuy patiuquin Jesusa chjitchiča. Nekzi parti

zultatunaca ajcznajo kjawziča. ¹⁷ Nekztan Jesusižquiz tsjii morat zquti tjutziča. Nižaza tsjii ch'apirar pillu irata nižtižtan Jesusiž achquiz scarzinčiča. ¹⁸ Nekztan ararcan kjawčiča:

—¡Viva tii judío nacionž chawjc jiliri! —cjican.

¹⁹ Nekztan tsjii paržtan Jesusiž achquiz t'etkatchiča; llawsižtan tjujtčiča; rispittažoka quillsiča. ²⁰ Nekztan burla paažcuqui Jesusižquiztan nii morat zquti chjojčžinčiča. Niiž persun zquti tjutziča. Nekztanaqui Jesusa chjitchiča cruzquiz ch'awczjapa.

JESUSAQUI CRUZQUIZ CH'AWCTATACHA

²¹ Tsjii Cirene wajtchiz žoñi želatča, Simón cjita. Pucultan žoñž ejptača niiqui, Rufo, nižaza Alejandruž ejp. Jochquiztan kajkžcatča. Nekz watan mantichiča, Jesusiž cruza kužajo. Nužquiz uytissiča.

²² Nekztan Jesusaqui Golgota yokquin chjich-tatača. Golgota cjitaqui tuž cjiča: “Ach Tsji Yokača”. ²³ Nekztan Jesusižquiz vinu miržtan t'ajžta tirinčiča. Jesusazti ana licz pecčiča.

²⁴ Jalla nekztanaqui cruzquiz ch'awcžcu, sultatunacaqui zurtiyčiča niiž zqutinaca tanzjapa, jakzilta sultatut nii zquti tanznačhaja, nii zizjapa.

²⁵ Wenzlaka Jesusaqui cruzquiz ch'awctatača.

²⁶ Kjažtiquiztan tii žoñi cruzquiz ch'awctatažlaja, niiqui cjičrčiča tsjii tawliquiz, tuž cjican: “Tiiqui judionacž chawjc jiliriča”.

²⁷ Jesusižtan chicapacha tsjii pucultan tjañinaca yekja cruzanacquiz ch'awctazakaztača, tsjiic žew kjuttan tsjiic zkar kjuttan. ²⁸ Nužupan tuquitan cjičrta Yooz taku cjiča. Nii Yooz taku

tuž cjiča: “Ujchiz žoñinacžtan chica uchtača”. Nužquiz nii Yooz takuqui cumplissiča.

²⁹ Zoñinacaqui nekz watcan acha wewcžinchiča; ancha žawjchi, tuž cjan:

—¡Aaj! Amqui timplu pajltasača. Nekztan čhjep majquiziqui wíłta kjuytasacha, jalla nuž cjichamča, ¿ana jaa? ³⁰ Jaziqui persunpacha am cruzquiztan zarakalla. Persunpacha liwriyalla amqui.

³¹ Nižaza nii timplu chawjc jilirinacžtan judío tjajjiñinacžtan parlassiča, Jesusa iñarcan, tuž cjan:

—Yekjapanacžquiz liwriichiča tiiqui. Persunpachazti anaž liwrii atča. ³² Cristužlaj niiqui, Israel nacionž chawjc jilirižlaj niiqui, persunpachaj cruzquiztan apakscu, chjijwžquila. Nekz criyaquiž učumqui.

Zoñinacaqui Jesusa iñarchiča. Niižtan chica ch'awcta žoñimi iñarchizakazza.

JESUSAQUI TICZICHA

³³ Taypurquiztan tjapa nii yokac zumchi cjis-siča, majñakak oracama. ³⁴ Nii ora Jesusaqui tjapa aztan kjawchiča:

—Eloi, Eloi ¿lama sabactani? —Tii takuqui cjiča: “Wejt Yooz, wejt Yooz ¿kjažtiquiztan wejr ecchamtajo?”

³⁵ Yekjap nekz žejlñinacaqui nii taku nonžcu cjichiča:

—Nonžna. Elías kjawža tiiqui, nii tuquitan Yooz taku parliñi profetaqui.

³⁶ Tsjiiqui ninacžquiztan zajtchiča. Nekztan tsjii esponja cjita kjaz licñiquiz jar vinu licskatchiča. Nekztan quejpžcu tsjii parquiz

tsjijpchi Jesusižquiz macjatskatchičha nii jar vinu ch'umznajo. Nekztan nii žoñiqui parti žoñinacžquiz chiichiča:

—Tjewžla učhumqui. Jaknužukat Eliasac cruzquiztan apaki tjonachani, niž chekžla.

³⁷ Jesusaqui juc'anti kjawchiča. Nužquiz ticziča. ³⁸ Nii oraqui pajk timplu pañu juystokaz chicatquiz wjajrsičha, tsewctan kozzuc. ³⁹ Nii romanž sultatunacž jiliriqui Jesusiž yujc kjut-tan želatča. Tjappacha niž wattanaca cheržcu cjichiča:

—Chekapan Yooz Majchtakalča tii žoñiqui.

⁴⁰ Nižaza tsjii kjažultan maatakanacaqui ažquiztan chekziča. Nii maatakanacaqui tinacatača: Mariá cjititača, Magdalena wajtchiz žonqui. Nekztan Mariá cjitizakaztača, Josež maa, nižaza Jacobž maa (lajktača Jacoboqui). Nekztan Salomé cjititača. ⁴¹ Nii maatakanacaqui Jesusa apzitača, nižaza yanapchitača, Jesusa Galilea yokaran ojklayan nii ora. Nekztan ninacaqui Jesusižtan chica Jerusalenquin tjonchiča. Nii cruzaž nekziqui muzpa maatakanaca želatča.

JESUSAQUI TJATZTATACHA

⁴² Nii nooiqui pijizta tjacz tjuñitača. Jeejz tjuñi ispirazakaztača. ⁴³ Nižtiquiztan tjuñiž kattan tsjii José cjita Arimatea wajtchiz žoñiqui walja tjup kuzziz Pilatužquin ojkiča. Nekztan Jesusiž curpu maychiča. Walja rispitta jiliritača nii Josiqui. Yooz tjapa mantiz timpu tjewznatča. ⁴⁴ Niž tjontiquiztan, Pilatuqui ispantichiča, tuž cjican:

—¿Kjažt waj ticzi cjesajo?

Nekztan zultatž jiliri kjawziča, nii pewczjapa.

⁴⁵ Nii zultatž jiliri qui kjaaziča:

—Jesalla, ticziča, —cjican.

Nekztan Pilatu qui Jesusiž curpu chjitzjapa per-miso tjaachiča José cjita žoňžquiz:

—Nižtaqui niž curpu chjichalla, —cjican.

⁴⁶ Nekztan Josiqui zuma chiw pañu kjaychiča. Jesusiž curpu chjijunžcu nii pañquiz tejlziča. Nekztan tsjii sipulturquiz majkziča. Nii sipul-turaqui pajk mazquiz pjettatača. Nii sipulturž zana tsjii pajk maztan pjucziča. ⁴⁷ Pucultan maatakanacaqui Jesusiž curpu tjatñi cherchiča. Tsjaaqui María Magdalena cjititača. Tsjaac María cjitizakaztača, yekja Josiž maa.

16

JESUSAQUI JACATATCHICHA

¹ Judionacž jeejz tjuñi jakatažu María Magdalenatan Jacobž maa Mariatan Salomatan, nii chjepultan maatakanacaqui cusa ulurchiz asiiti kjaychiča, Jesusiž ticzi curpu tjajlinzjapa.

² Ancha wentan ninacaqui sipultura chertzñi ojkchiča tjuñiž tewctanalla. ³ Sipultura ojkan ninacpora parlassiča tuž cjican:

—¿Jequit učumtaqui cjetžinaquejo? ¿Nii pjuczta pajk mazjo?

⁴ Nekztan irantižcu, nii pajk pjuczta mazqui cjetžta cherziča. ⁵ Sipultura luzcu, žew latu kjuyltan tsjii tol chiw zquitchiz tjowa julzi cher-chiča. Nužquiz nii maatakanacaqui ancha tsuc-chiča. ⁶ Nii tjowaqui paljaychiča, tuž cjican:

—Anaž tsuca maataka. Ančhucqui Jesusaž kjurča, nii cruzquiz ch'awcta žoñi. Niiqui jacatatchičha jaziqui. Anača tekzi. Cherznalla. Tii sipulturquiz ana žejlča. ⁷ Jazic ančhucqui oka. Niiž tjaajinta žoñinacžquin mazca. Pedružquizimi zaka mazna. Tuž cjican ančhuc maznaquiča: “Jesusaqui ančucaž tuqui okjayaquiča Galilea cjita yokquin. Nekzi Jesusižtan zalaquiča ančhucqui. Jaknužt tuquitan chiižinchipančhaja, jalla nužuča”.

⁸ Nekztanaqui nii maatakanacaqui sipulturžquiztan ulanžcu, zati pariju quejpchiča, tsucaña chjekincan. Tsucaña ana čjulumi chiyi atchiča jeczquizimi.

JESUSAQUI MARIA MAGDALENAQUIZ PARIZICHICHA

⁹ Jesusaqui kjantatilla jacatatžcuqui primiraqui María Magdalenaquiz parizichiča. Tuquitan Jesusaqui naaquiztan pakallaku zajranaca chjatkatchitača. ¹⁰ Naa žonqui Jesusiž mazinacžquin mazñi ojkchinča. Ninacaqui llaquita želatča, kaacan. ¹¹ Nekztan mazzinča:

—Jesusaqui jacatatchičha. Wejrqui nii cherchinča, —cjican.

Nii nonžcu nii tjaajinta žoñinacaqui ana criichiča. Inapanka chiitažoka naychiča.

¹² Wiruñaquei pucultan tjaajinta žoñinacaž wajtquiztan okan, Jesusaqui parizichizakazza, tsjemata cjissi. ¹³ Nekztan quejpžcu, nii pucultanaqui parti tjaajintanacžquiz mazziča. Nii mazta ana zakaz criichiča.

JESUSAQUI WILTA PARIZICHICHA

14 Wiruñiqui Jesusaqui nii tuncamani tjaajinta žoñinacžquiz parizichiča, čhjeri lulan. Ninacaqui jacatatta maztaqui ana criichiča. Nekztan ninacž ana criiñi kuzziz cjen ninacžquiz iwjt'ichiča Jesusaqui. 15 Nižaza Jesusaqui mantichiča, tuž cjican:

—Jazic ančhucqui okaquiča tjapa kjutñi tii muntu intiru. Tjapa žoñinacžquizimi liwriiñi taku paljayaquiča. 16 Jakziltat tii taku criichaja, jalla niiqui liwriitaž cjequiča; nižaza bautista cjequiča. Jakziltat tii taku ana criichaj niiqui, ancha castictaž cjequiča. 17 Yooz taku criichinacaqui tii milajrunaca paaquiča. Wejt tjuuquiz zajranaca chjatkataquiča. Yekja takunaca chiyaquiča. 18 Zkora tanžcu zkoržquiz ana chjojrichtaž cjequiča. Tsjii veneno licžcu, ana ticznaquiča. Kjaržtan lanžcu, laa žoñinaca čhjetnaquiča. Nižta paaquiča Yooz taku criichi žoñinacaqui.

JESUSAQUI ARAJPACHA OJKCHICHA

19 Nii taku chiižcu chawjc jilir Jesusaqui arajpacha ojkchiča. Nekzi Yooz žew latuquiz julziča. 20 Nekztanaqui nii tjaajinta žoñinacaqui ulanžcu, tjapa kjutñi Yooz liwriiñi taku paljaychiča. Chawjc jiliripanča Jesucristuqui. Jalla niiča ninacžquiz yanapñiqui. Nii Yooz aztan paata milajrunacaqui tuž cjiča: “Tii Yooz takuqui werarapanča”. Nužupanž cjila. Amén.

Ew Testamento: Chipay Tawkquiztan New Testament in Chipaya (BL:cap:Chipaya)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chipaya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chipaya [cap], Bolivia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chipaya

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

baeaa6d6-fcc1-578f-afbd-04a9c5c14184